

ZPRÁVY

ČESKOSLOVENSKÉ
SPOLEČNOSTI
ENTOMOLOGICKÉ

PŘI ČSAV

ZDENĚK KOLEŠKA

SEZNAM BIOGRAFIÍ ČS. ENTOMOLOGŮ

4

**SEZNAM BIOGRAFIÍ
ČESKOSLOVENSKÝCH ENTOMOLOGŮ**

(ENTOMOLOGOVÉ NEŽIJÍCÍ)

I

ZDENĚK KOLEŠKA

POKRAČOVÁNÍ

4

Ve Zprávách Československé společnosti entomologické při ČSAV byly uveřejněny první tři části "Seznamu biografii čs. nežijících entomologů", na které autor zaznamenal první ohlasy entomologické veřejnosti. Na jedné straně jsou to ve velké většině ohlasy příznivé, pochvalné a uznale hodnotící tuto práci. Na druhé straně se ozvaly též hlasy kritické, které poukázaly na některé nedostatky. Obě tato hodnocení autor vítá, jako podnětný příspěvek pro zdar jeho další práce.

H E R Y C H Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Dopravní zřízenec, muzejní pracovník. Entomolog-amatér. Členem Čs. spolku entomologic. od roku 1938.

Žil v Praze, kde pracoval jako zaměstnanec Elektrických dopravních podniků. Po roce 1945 přesídlil do Ústí nad Labem, kde působil v Městském muzeu v Trmčicích.

V entomologii se zabýval studiem brouků a motýlů, které sbíral v širokém pražském okolí, na Ústecku i na jiných místech ČSR. Podle údajů dr. J. Obenbergera obohatil entomologické sbírky Národního muzea řadou cenných Coleopter (cit. Časopis Čs. spol. entomolog., 37., 1940, p. 18). Jeho jménem byl v roce 1940 pojmenován nově popsáný druh krasce z Jávý *Caraebus herychi* Obenb.

H E Y D A z L O V Č I C Bohumil

nar. 1.I.1859 v Klatovech - zemř. 8.IX.1905 v Klatovech

Národnost česká. Učitel, spisovatel, preparátor, entomolog.

Vychodil měšťanskou školu v Klatovech a pak studoval na Vyšší hospodářské škole v Táboře, kterou úspěšně absolvoval. V roce 1883 byl jmenován učitelem na hospodářské škole v Klatovech, odkud v roce 1894 přešel jako učitel na zimní hospodářskou školu do Rokycan. V roce 1895 byl dán do výslužby. V letech 1890 - 1905 byl známou postavou Klatov a okolí, kde prováděl časté přírodovědecké průzkumy a entomologické sběry. Jako zoopreparátor vyráběl velice vkusně upravené "vývoje hmyzu" určené pro školy. Tyto učební školní pomůcky vystavoval na různých přírodovědeckých výstavách, kde byl několikrát vyznamenán. Zabýval se faunistickým průzkumem motýlů Klatovska, kde se též pokoušel o aklimatizaci motýla martináče hrušňového (*Saturnia pyri* Schiff.).

B i o g r a f i e :

Anonym : Zemřel p. Bohumil Heyda, šl. z Lovčez. Klatovské listy z 9.9.1905.

nar. 25.XI.1892 v Praze - zemř. 29.VII.1976 v Praze.

Národnost česká. Právník, státní ministerský úředník. Entomolog-koleopterolog. Členem Čs. spol. entomol. od roku 1908 - čestným členem od r. 1951. V letech 1921-1930 uveden v Entomologen Adressbuch A. Hoffmanna, Vídeň. Po absolvování středoškolských studií, vystudoval práva na Karlově univerzitě. V letech 1915-1918 vykonával aktivní vojenskou službu a po jejím ukončení vstoupil do státních služeb. Od roku 1920 pracoval krátký čas na ministerstvu školství, odkud brzo přešel do ministerstva obchodu, kde ve funkci vrchního odborového rady (po roce 1945 jako předseda odboru) působil až do roku 1949, kdy odešel do důchodu.

Studiem, faunistickým průzkumem a sběrem brouků se zabýval od studentských let, kdy se v roce 1909 specializoval na čeleď tesaříků (Cerambycidae) a tomuto zvolenému oboru zůstal věrný po celý život. Svým dlouholetým cerambycidologickým studiem se stal světovým odborníkem pro čeleď tesaříků, který byl vyhledáván jako spolehlivý a velmi odpovědný determinátor muzejních sbírek různých států, originálních sběrů velkých entomologických firem a soukromých sběratelů. Touto specializací však nebyly Heyrovského koleopterologické zájmy vyčerpány. Jeho sběry a regionální průzkum se vztahovaly na celý řád Coleoptera a z výsledků těchto sběrů často jiní odborníci vyčerpali mnoho pozoruhodných poznatků i významných nálezů. Jeho vlastní zájem byl pak ještě zaměřen na studium čeledí Oedemeridae a Scolytidae. Heyrovský začal svou činnost faunistickým výzkumem tesaříků své vlasti, jehož výsledky shrnul v roce 1930 do příručky vydané Čs. spol. entomol. "Seznam brouků Republiky Československé I. - Cerambycidae". Záhy však rozšířil své zájmy na studium palearktických tesaříků dalšího území a nedlouho poté i na Cerambycidae celého světa. Podnikl sám i ve společnosti jiných odborníků celou řadu větších studijních a sběratelských cest na jih a do Orientu. V roce 1914 navštívil alpské země, Dalmácii, Chorvatsko a Albánii, roku 1932 severní Afriku (Alžír a Tunis), roku 1936 Řecko, Egypt, Palestinu a Syrii, v roce 1938 Makedonii.

Jako projev vděku za častou odbornou pomoc a úcty k rozsáhlé determináční činnosti Dr. Heyrovského, pojmenovalo mnoho autorů nově popsané druhy brouků jeho jménem. Patří sem kolem 20ti Cerambycidů, mezi nimiž je i jeden z největších brouků světa - tesařík *Xixuthrus heyrovskii* Tippmann z ostrova Viti-Levu v Oceánii. Dále je to přes 30 druhů nebo forem brouků z jiných čeledí. Vlastní badatelská činnost Dr. Heyrovského se týkala hlavně jeho studií o systematice, zeměpisném rozšíření

a biologii tesaříků. Různá naleziště zkoumaných tesaříků byla mu podnětem k četným zoogeografickým studiím o jednotlivých druzích, jimiž se pak podrobně zabýval ve svých publikacích. Svůj zájem zaměřil také na vývojová stadia a chov tesaříků z larev.

Dr. L. Heyrovský byl též velmi aktivním a dlouholetým členem Československé entomologické společnosti. V roce 1920 byl zvolen členem výboru a v roce 1921 pověřen funkcí jednatele, kterou nepřetržitě zastával až do roku 1955, kdy byl jmenován vědeckým tajemníkem společnosti. V roce 1965 byl zvolen místopředsedou a v roce 1966 předsedou Čs. spol. ent. Tuto funkci vykonával až do konce života v roce 1976.

Po svém odchodu do výslužby se cele a obětavě zapojil do řešení celostátních úkolů, před které byla po druhé válce entomologická věda postavena. Stal se externím spolupracovníkem Entomologické laboratoře ČSAV, kde se v letech 1955-1960 podílel na faunistickém výzkumu některých krajů Čech a na výzkumu populační dynamiky brouků obdělávaných ploch. Úzce spolupracoval s institucí Deutscher Kulturbund NDR.

Velice rozsáhlá byla jeho publikační činnost. Uveřejnil více než 250 odborných článků, statí a pojednání v domácích i zahraničních vědeckých časopisech. Velký význam má jeho kniha: "Tesaříkovití - Cerambycidae", vydaná v roce 1955 nakladatelstvím ČSAV ve sbírce Fauna ČSR. Obsahuje pojednání o 230 druzích tesaříkovitých brouků vyskytujících se na našem území a je dosud nejlepším monografickým zpracováním středoevropských tesaříků. Za toto dílo se mu dostalo uznání i ze zahraničí. Heyrovský působil též jako historiograf a životopisec české entomologie, což vyjádřil v mnoha dalších literárních příspěvcích. Napsal rovněž mnoho recenzí odborných entomologických publikací. U příležitosti mezinárodního entomologického kongresu v Paříži v roce 1932 obdržel za své vědecké práce cenu "Prix Therèse". Uložení sbírek: Coleoptera-Cerambycidae o rozsahu 32 000 ex. ze všech světových oblastí, se 643 typy je deponována v Ent. odd. Národního muzea v Praze. Sběrka Coleoptera-Ipidae o rozsahu cca 3 500 ex. z palearktické oblasti je ve Slezském muzeu v Opavě.

B i o g r a f i e :

Špaček K.: Vie des éminents connaisseurs des Longicornes. De l'activité scientifique du Dr. Leo Heyrovský. Folia Zool. et Hydrobiol. (Riga), 8., 1935, p. 186-191.

Špaček K.: Über die wissenschaftliche Tätigkeit des Dr. Leo Heyrovský (Ein Lebensbild eines hervorragenden Cerambycidologen). Entom. Nachrichtenblatt, 10., 1936 p. 37-50.

- Anonym: Heyrovský Leopold, JUDr. In: Kulturní adresář ČSR - II. roč., 1936, Praha, p. 162.
- Špaček K.: Dr. Leo Heyrovský - badatel tesaříků. Sborník entom. odd. Zemského Musea v Praze, 20., 1942, p. 107-116.
- Balthasar V.: Sedmdesát let Dr. Leo Heyrovského. Čas. Čs. spol. entom., 59., 1962, p. 290 - 293.
- Pfeffer A.: Dr. Leopold Heyrovský, předseda Československé společnosti entomologické pětasedmdesátníkem. Acta Ent. Bohemoslov., 64., 1967, p. 479-481.
- Balthasar V.: Dr. Leo Heyrovský sedmdesátníkem. ŽIVA, 10/48., 1962, P. 183.
- Balthasar V.: Dr. Leo Heyrovský. ŽIVA, 15/53., 1967, p. 183.
- Hrdý I.: Leo Heyrovský - 75 let. Vesmír, 46., 1967, p. 349.
- Tesař Z.: Sedmdesát pět let JUDr. Leo Heyrovského. Čas. Slezs. muzea. A. Vědy přírod., 16., 1967, 2. str. přílohy čis. 2.
- Anonym: Dr. Leo Heyrovsky. Biota, Vol. VI., 1967, No. 52, Lima-Peru, p. 333-334.
- Anonym (V.B.): Životní jubileum vynikajícího českého entomologa. (L. Heyrovský). Vesmír., 51., 1972, p. 379.
- Kuchař J.: Dr. Leopold Heyrovský. Zpravodaj Šrámkovy Sobotky, 10., 1973, p. 39.
- Mařan J.: Zum 80.Geburststag von Dr. Leo Heyrovský, Vorsitzender der Tschechoslowakischen Entomologischen Gesellschaft. Acta Ent. Bohemoslov., 70., 1973, p. 217 - 219.
- Hrdý I.: Zemřel Leo Heyrovský. Vesmír, 56., 1977, p. 90.
- Mařan J.: In memoriam JUDr. Leo Heyrovský. Acta Ent. Bohemoslov., 74., 1977, p. 428 - 429.
- Tesař Z.: In memoriam JUDr. Leo Heyrovský. Čas. Slezs. muzea. A., 26., 1977, p. 94.

B i b l i o g r a f i e :

- Sborník entom. odd. zem. Musea v Praze, XX., 1942, p. 108-112.
- Časopis Čs. spol. ent., 59., 1962, p. 291-293.
- Acta Ent. Bohemoslov., 64., 1967, p. 479-481.
- Acta ent. Bohemoslov., 70., 1973, p. 219.

H I L I T Z E R Alois, MUDr.

nar. 6.IX.1866 v Praze - zemř. VI.1915 Kijev - Rusko.
 Národnost česká. Vojenský lékař. Entomolog-amatér, koleopterolog. Členem Čs. spol. entomol. od roku 1909.
 Po středoškolských studiích vystudoval lékařskou fakultu v Praze a byl promován doktorem medicíny. Nastoupil vojenskou službu v c.k. rakouské armádě, kde po jejím ukončení zůstal v pražské posádce jako plukovní lé-

kař. Entomologií se zabýval od dob svých studií. Koleopterologický výzkum a sběry prováděl na řadě významných lokalit v širokém pražském okolí i na mnoha jiných místech v českých zemích. V roce 1912 podnikl sběratelskou exkurzi na ostrov Krk v Jugoslavii. Jeho koleopterologická sbírka byla rozsáhlá a hodnotná, což potvrzuje jediný publikovaný údaj ve Výroční zprávě výboru Čs. spol. entomol. za správní rok 1914, p.IX.

H L A V A Karel

nar. 1802 v Čechách - zemř. 4.XI.1863 v České Lípě.

Národnost česká. Zemědělský průzkumník.

Byl jedním z prvních pracovníků zabývajících se hedvábnictvím a aklimatizací housenek bource morušového (*Bombyx mori* L.) v Čechách.

H L A V A Vincenc

nar. 29.III.1782 v Žebráku u Berouna - zemř. 21.III.1849 v Dačicích.

Národnost česká. Lesník, geometr, přírodovědec, lesnický ochranář. Od roku 1817 dopisující člen c.k. Moravsko-slezské společnosti pro zvelebení zemědělství, vědy přírodní a vlastenecké.

Po ukončení obecné školy vstoupil do učení lesnického a mysliveckého na panství Přímdu v Čechách. Po vyučení jej dále samostatně vzdělával duchovní ze Žebráku a po této průpravě se Hlava stal kancelářským praktikantem na panství v Točniku. V roce 1801 odešel jako lesní kontrolor do Dolních Rakous, odkud se v roce 1808 vrátil na Moravu, kam byl povolán jako lesmistr na panství Jaroslavice. Kolem roku 1813 byl jmenován lesmistrem v Dačicích, kde v roce 1820 otevřel za pomoci majitele dačického panství první českou lesnickou školu. Z entomologického hlediska byla významná jeho činnost vědecká i praktická v ochraně lesních porostů před škodlivým hmyzem, kterou na svých pracovních působištích horlivě prováděl. Na základě získaných zkušeností z tohoto oboru, napsal v roce 1818 odborný spis z lesnické ochrany o názvu: "Ein schädliches Forstinsekten".

B i o g r a f i e :

Fríč J. a kol.: Velké vzory našeho lesnictví (V. Hlava, p. 60-62). ČSAZV-SZN Praha, 1958.

H L I N K A Ladislav

nar. 27.VI.1875 v Potštejně nad Orlicí - zemř. 3.II.1911 v Šárce u Prahy
Národnost česká. Učitel. Entomolog-amatér. Členem Čs. spol. entomolog.
od roku 1909. Vychodil měšťanskou školu v Kostelci nad Orlicí a v letech
1893-1896 navštěvoval učitelský ústav v Praze. Po maturitě nejprve pů-
sobil jako výpomocný učitel v různých obcích. V r. 1898 složil zkoušky
způsobilosti k učitelství, získal definitivu a byl jmenován podučitelem
v Roztokách nad Vltavou, odkud v r. 1906 přešel na školu v Šárce u Prahy.
V entomologii se věnoval koleopterologickému i lepidopterologickému stu-
diu. Sběry prováděl v Potštejně nad Orlicí a po příchodu do Prahy v Liš-
nici, Třebetově, Břevnově, Roztokách nad Vltavou i na jiných místech
pražského okolí. Za zvláště významný byl jeho současníky považován fau-
nistický průzkum Šáreckého údolí, který prováděl po řadu let. Hlinka
sám nepublikoval, ale jeho významné nálezy citovali jiní sběratelé.

B i o g r a f i e :

Anonym: Úmrtí - Ladislav Hlinka. Čas. Čs. spol. entomolog., 8., 1911, p. 31-32.

H L I S N I K O V S K Ý Josef, Prof., Ing.

nar. 12.II.1905 ve Frýdku - zemř. 24.V.1972 v Praze.

Národnost česká. Báňský úředník, vysokoškolský profesor. Entomolog-ama-
tér, koleopterolog. Členem Čs. spol. entomolog. od r. 1930 - zakládají-
cím členem od r. 1940. Člen entomologické sekce Přírodovědecké společ-
nosti v Ostravě, čestný člen Společnosti Národního muzea. V letech
1921-1930 uveden v Entomologen Adressbuch A. Hoffmanna, Vídeň.

Vystudoval gymnasium v Ostravě a v letech 1926-1931 Vysokou školu bání-
skou v Příbrami. Po ukončeném studiu zůstal v Příbrami na vysoké škole
jako asistent v ústavu geodesie a důlního měřictví. V r. 1933 se vrátil
zpět do Ostravy a začal tam pracovat jako inženýr v oboru důlních dobý-
vacích a dopravních strojů. V letech 1942-1945 byl vězněn v koncentrač-
ních táborech Osvětim a Buchenwald. Po osvobození pracoval do r. 1945
dále ve svém oboru důlní mechanizace v různých vedoucích funkcích na řa-
dě pracovišť. Od r. 1959 začal přednášet na Vysoké škole báňské v Ostra-
vě. V entomologii pracoval od svých studentských let. Faunistický průz-
kum a sběry brouků prováděl v Beskydech, zvláště v oblasti horského ma-
sivu Smrk a v údolí Ostravice. Hodně také sbíral v místech svých studií
na Příbramsku. Často sbíral na Slovensku a jezdil též na býv. Podkarpat-

skou Rus, kde sbíral u sněhových polí na úbočí Hoverly i na jiných místech. Na svých velmi častých služebních cestách po světě měl možnost sbírat v Bulharsku, Jugoslavií, Itálii, Maďarsku, Polsku, Rakousku, Rumunsku a Turecku. Po r. 1945 byl postupně vyslán na studijní cesty do Anglie, Francie, Holandska a USA, kde rovněž všude prováděl koleopterologické sběry. Ve svém vědeckém zaměření sledoval a systematicky zpracovával zástupce různých čeledí. Nejvíce pozornosti věnoval studiu zástupců čeledi Liodidae (zvláště rodu *Agathidium* Ill.), které zpracovával z celého světa. Mimo to se zajímal též o vodní brouky (např. "Příspěvek k poznání vodní fauny vrchoviště Hutě pod Smrkem v Beskydech" - 1954, "Příspěvek k poznání bulharských Dytiscidů" - 1954, "Beitrag zur Kenntnis der paläarktischen Dytisciden" - 1954), napsal monografii o rodu *Apion* Herbst v ČSSR (1965) a řadu dalších významných koleopterologických příspěvků. Publikoval přes 60 prací v různých světových odborných entomologických časopisech a do roku 1969 nově popsal 8 rodů a 212 druhů i nižších system. jednotek brouků. Za svou významnou entomologickou činnost byl jmenován členem následujících entomologických institucí: od r. 1935 Schweizer Entomologische Gesellschaft Bern, od r. 1938 Entomol. Societas Fennica Helsingfors, od r. 1945 Société Entomologique Alger a do r. 1946 Royal Entomological Society od London. K jeho počtě pojmenoval J. Roubal v r. 1939 nový druh drabčíka *Bledius hlisnikowskii* Roub. Hlisnikovský nashromáždil a zanechal sbírku Coleopter velké vědecké ceny ve 12ti speciálních skříních se 793 krabicemi. Ve sbírce je zastoupeno přes 14 750 druhů v cca 170 000 exemplářích. Sbírkou obsahuje 852 typů. V r. 1946 Hlisnikovský sbírku notářsky daroval Národnímu muzeu v Praze a s tím ustanovením, že ji u sebe doživotně ponechá k vědeckému zpracování. Nemenší význam než sbírka, má jeho odborná koleopterologická knihovna, která je nejkompletnější a nejrozsáhlejší soukromou entomologickou knihovnou u nás. Knihovna zůstala v majetku rodiny a je přístupná vědeckým pracovníkům. V současné době je celá sbírka uložena v Entomologickém odd. Národního muzea v Praze.

B i o g r a f i e :

Jelínek J.: In memory of Professor Ing. Josef Hlisnikovský. Acta Ent. Bohemoslov., 70., 1973, p.430-432.

B i b l i o g r a f i e :

Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (Práce J. Hlisnikovského, p. 97-98). Academia Praha, 1969.

Acta Entomologica Bohemoslovaca, 70., 1973, p. 430-432.

H N Í Z D O Antonín Zbyšek, RNDr.

nar. 5.XII.1906 v Písku - zemř. 30.VI.1973 v Táboře.

Národnost česká. Středoškolský profesor. Přírodovědec, konzervátor státní ochrany přírody, botanik, entomolog-amatér. Členem Čs. spol. entomolog. v letech 1926-1929, činný člen Přírodovědeckého klubu v Praze.

Vystudoval střední školu v Táboře a pak se věnoval učitelskému povolání, při kterém externě studoval přírodní vědy na Karlově univerzitě, kde v r. 1938 dosáhl hodnosti doktora přírodních věd. Učitelské povolání začal vykonávat v Chrboníně na Táborsku a později učil na menšinových školách v Podkrkonoší, hlavně v Broumově a v Hostinném nad Labem. Od r. 1938 působil na měšťanské škole v Táboře a po r. 1945 jako profesor tábořského gymnázia. Láska k přírodě jej přivedla do řad ochránců přírody, kde od r. 1940 až do konce života vykonával funkci okresního konzervátora v okrese Tábor. Měl velké zásluhy o zachování přírodních krás okresu a podílel se též na zřizování přírodních rezervací v celých jižních Čechách. Z lásky k přírodě vznikly jeho knihy o tábořském kraji, z nichž možno jmenovat: "Příroda tábořského okolí", "Přírodní památky a krásy Táborska" a "Vlastivěda Táborska" (díl I., 1969, díl II., 1972, díl III., - zoologie, 1973). Mimo to napsal mnoho článků do časopisů i denního tisku. Vedle zájmu o myslivost a rybářství, bylo jeho zálibou sběratelství přírodnin, především rostlin, nerostů a hmyzu. V entomologii zajímal se hlavně o Coleoptera a Lepidoptera, které sbíral na Písecku, Táborsku, v Krkonoších i Podkrkonoší. Napsal zajímavý článek "Někteří naši tesaříci - Cerambycidae a jejich škody v lese" (Čsl. Háj, 9., 1932).

B i o g r a f i e :

Čech V.: Dr. A. Z. Hnízdo šedesátníkem. Ochrana přírody, 21., 1966, p.159.

Šperlová E.: RNDr. Antonín Z. Hnízdo zemřel. Ochrana přírody, 28., 1973, p.188.

Anonym: Hnízdo Ant. Zbyšek +. Nekrolog. Svobodné Slovo z 27.6.1973, p.3.

H O F F E R Augustin, RNDr.

nar. 20. IV. 1910 v Prachaticích - zemř. 21. VIII. 1981 v Praze.

Národnost česká. Vědecký pracovník, vysokoškolský učitel, pracovník v ochraně rostlin. Entomolog-specialista řádu Hymenoptera. Členem Čs. spol.ent. od r. 1931, čestným členem od r. 1970. Člen Přírodovědeckého klubu v Třebíči.

Po maturitě na reálném gymnaziu v Brně v r.1930 studoval na přírodovědecké fakultě v Brně, kde v r. 1935 získal doktorát. V letech 1934-1937 působil jako volontér v zoologickém ústavu prof.Zavřela, v září 1937 nastoupil vojenskou základní službu. Po onemocnění byl propuštěn do

civilu a přesídlil do Prahy a od konce roku 1938 pracoval jako pomocná vědecká síla v entomol. oddělení Národního muzea. V červnu 1945 nastoupil do Fytopatologického ústavu při St. výzkumných ústavech zemědělských v Praze. V r. 1948 byl jmenován komisařem a v r. 1949 vrchním komisařem pro výzkumnou činnost v oboru ochrany rostlin. Po reorganizaci přešel do fytopatologického oddělení Výzkumného ústavu rostlinné výroby v Praze-Ruzyni. V r. 1953 nastoupil jako odborný asistent na katedru ochrany rostlin Vysoké školy zemědělské v Praze, kde pedagogicky působil do roku 1960. Poté nastoupil do funkce vědeckého pracovníka v Laboratoři užité zoologie pražské lesnické fakulty a v r. 1965 na Vědecký lesnický ústav VŠZ v Kostelci nad Černými lesy. Zde působil na entomologickém pracovišti až do r. 1979, kdy odešel do důchodu.

Na počátku se věnoval studiu řádu Coleoptera, především o skupinu Malacodermata a od r. 1930 věnoval svou pozornost studiu výhradně řádu Hymenoptera. Studoval zástupce různých čeledí blanokřídlého hmyzu, hlavně Mutillidae (Kodulkovití), Myrmosidae (Mravenkovití), Scolidae (Žahalkovití), Tiphiidae (Trněnkovití), Chrysididae (Zlatěnkovití), Bethyridae (Hbitěnkovití), Dryinidae (Lapkovití), Masaridae (Medovosovití) a Eumenidae (Jízlivkovití). Po roce 1939 přikročil ke studiu nejobtížnější nadčeledě Chalcidoidea (Chalcidky) a hlavně čeledi Encyrtidae (Poskočilkovití), kteří patří mezi významné nepřátele řady hospodářských hmyzích škůdců. Studoval literaturu a obstarával studijní materiál četnými sběratelskými exkurzemi doma, v cizině i ze založených chovů hostitelů. Výsledkem zpracování těchto sběrů byly četné vědecké práce a sdělení, které uveřejňoval v domácích i zahraničních vědeckých časopisech. Velmi cenná jsou jeho monografická zpracování jednotlivých rodů čeledi Encyrtidae, která vydal po důkladné revizi dosud známých typů. Významný je též určovací klíč "Key to the Chalcidoidea of Czechoslovakia", který vydal spolu se Z. Boučkem a O. Peckem. Faunistickému výzkumu blanokřídlého hmyzu se dr. Hoffer v terenu věnoval s velkou pílí a sbíral na zajímavých lokalitách po celé ČSSR i v zahraničí, kde několikrát navštívil Jugoslávii, Bulharsko, SSSR, Turecko, Itálii, Rumunsko, Maďarsko a v letech 1971-1972 Alžírsko.

Jako organizátor entomologické činnosti, stál dr. Hoffer v r. 1937 spolu s prof. F. Gregorem u založení moravského ent. časopisu "Entomologické listy" (Folia Entomologica). Položil katalogizační základ čs. hymenopterologie přípravou díla "Prodromus blanokřídlého hmyzu ČSR", který ve spolupráci s dalšími odborníky zpracoval jako přílohu sborníku Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae. Dlouhou řadu let aktivně pracoval ve výboru Čs. spol. entomologické při ČSAV a zastával řadu funkcí.

V letech 1970 a 1975-1977 uspořádal a vydal ve Vědeckém lesnickém ústavu VŠZ dva svazky sborníků "Studia Entomologica Forestalia" v nichž zveřejnil výsledky výzkumů o některých čeledích parazitických Hymenoptera. O československou entomologii se zasloužil svou výzkumnou a sběratelskou činností a četnými pracemi z hlediska zoogeografie, ekologie, taxonomie a faunistiky řady čeledí blanokřídlého hmyzu, především nadčeledě Chalcidoidea, kde dosáhl světové proslulosti.

K počtě RNDr. Augustina Hofferera byly pojmenovány nové taxony hmyzu, na příklad jeskynní sekáč z Jugoslávie *Abasola hofferi* Šilh.(1936), krasci *Agrilus hofferi* Obenb.(1936), *Brachys hofferi* Obenb.(1937), Hymenoptera *Serphus hofferi* Tomšík(1944), tesařík *Plagionotus floralis* Pall. a *hofferi* Heyr.(1946) a jiné.

B i o g r a f i e :

FÁBA L.: Dr.Aug.Hoffer - mladý pětapadesátník. Zprávy Čs.spol.ent.při ČSAV,r.l., č.3., 1965, p. 19-20.

PFEFFER A.: RNDr.Augustin Hoffer šedesátníkem. Acta Ent.Bohemoslov., r. 67.,1970, p. 278-284.

KWIETON E.: K sedmdesátinám RNDr.Augustina Hofferera. Živa, r.28., 1980, p.100.

KOLEŠKA Z.: Entomologie v historii pražské vysoké školy zemědělské (RNDr.A.Hoffer, p. 192). Sborník Vysoké školy zemědělské v Praze - Fak.agronom., Řada A, 1975, p. 173-199.

B i b l i o g r a f i e :

Acta Entomologica Bohemoslovaca, r. 67., 1970, p. 280-284.

SMETANA O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960 (Hoffer A., p. 83-86, 160, 294). Academia - Praha, 1969.

H O L I K Otto

nar. 16.II.1881 v Bílsku ve Slezsku - zemř. 4.XI.1963 v Drážďanech. Národnost německá. Ředitel knihtiskárny a odborník v polygrafickém průmyslu. Entomolog-amatér, lepidopterolog. Členem Čs. spol. entomolog. v letech 1918-1944. Člen Münchner Entomologische Gesellschaft a v letech 1921-1930 uváděn v Entomologen Adressbuch A. Hoffmanna, Vídeň. Ze Slezska přesídlil s rodiči v dětském věku do Vídně, kde získal též školní vzdělání. Po studiích se nejprve usadil v německých Cáchách a odtud v r. 1910 přijel do Čech. Usadil se v Praze, kde po mnoho let pů-

sobil jako ředitel velké knihtiskárny. Po květnu 1945 byl odsunut do Drážďan, kde byl zaměstnán u entomologické firmy Dr. O. Staudingera až do jejího zrušení. Jako lepidopterolog se Holik především specializoval na studium vřetenušek (Zygaenidae) celé palearktické oblasti. Vykonával řadu sběratelských cest po Německu, Dánsku a Švédsku, v r. 1930 sbíral na území Bosny, Hercegoviny a Černé Hory v Jugoslávii. V období druhé světové války působil po určitý čas v Kijevu, kde spolu s entomologem Leonem Sheljuzhko zpracovával sbírkové materiály vřetenušek z Malé Asie, Střední Asie, Sibiře a Iránu tamního muzea. V Čechách sbíral Holik především v širokém pražském okolí, hlavně na zajímavých teplých lokalitách (Prokopské údolí, Chuchle, Radotínské údolí, Karlík, Černošice, Řevnice, Závist u Zbraslavi, Vrané nad Vltavou, Davle, Štěchovice, Svatý Jan, Všeroky, Třebáň, Nová Huť, Karlštejn a j.). Údaje o jeho významných českých nálezech vřetenušek uvádí Dr. J. v. Sterneček ve svém "Prodromu českých motýlů" z r. 1929, pod značkou (Hol.). Holik sám pak o českých vřetenuškách napsal práci "Unrichtige Angaben über die Zygaenen-Fauna Böhmens" (Int. Ent. Ztschr., 23., 1929). Holikova sbírka palearktických Lepidopter, zejména Zygaenidae, o rozsahu cca 50 000 ex. (obsahuje typy a historické exempláře) je uložena v Entomologickém oddělení Národního muzea v Praze.

B i o g r a f i e :

Daniel F., Sheljuzhko L.: Otto Holik +. Nachrichtenblatt der Bayerischen Entomologen, 13., 1964, p. 49-54.

B i b l i o g r a f i e :

Nachrichtenblatt der Bayerischen Entomologen, 13., 1964, p. 50-54.

H O L Í K Bedřich

nar. 18.II.1875 v Dolních Břežanech - zemř. 22.VII.1953 v Rožmitále pod Třemšínem.

Národnost česká. Duchovní, katecheta. Entomolog-amatér, koleopterolog. Členem Čs. spol. entomolog. od r. 1907.

Maturoval na klasickém gymnaziu v Praze - Truhlářské ulici, odkud vstoupil do arcibiskupského semináře v Praze. Po vystudování a vysvěcení odešel jako kaplan do Schönbachu v Krušných horách, odkud v r. 1901 přešel do Staré Boleslavi. Od září 1902 nastoupil dráhu učitelskou jako katecheta měšťanské školy v Praze - Žižkově, kde působil až do r. 1932, kdy odešel do výslužby. V entomologii věnoval svůj zájem studiu Coleopter, jejichž sbírku budoval v letech 1902-1932. Do sbírky zařazoval exempláře výhradně

jen ze svých sběrů z českých oblastí. Nejčastěji sbíral v okolí Jílového, Radotína, Zbraslavi (hlavně na klasické lokalitě Závisti), dále v Čelákovcích a též v samé Praze (např. v Seminářské zahradě a na Olšanských hřbitovech). V r. 1912 prováděl faunistický průzkum v Orlických horách (Německá Rybná) a v r. 1914 sbíral na Šumavě. Součástí jeho sbírky byla písemná příloha, ve které byl uveden podrobný seznam lokalit pro nálezy jednotlivých exemplářů ve sbírce zařazených brouků. V r. 1924 byl jeho jménem pojmenován nově popsáný druh krasce z Paraguay *Taphrocerus holíky* Obenb. a v r. 1926 krasec *Sphenoptera holíky* Obenb. Dle údajů sdělených jeho rodinou, věnoval v r. 1932 svou koleopterologickou sbírku Národnímu muzeu v Praze.

H O L Í K František

nar. 9.XI.1883 v Jílovém u Prahy - zemř. 2.V.1964 v Radotíně. Národnost česká. Učitel. Přírodovědec, konzervátor státní ochrany přírody, entomolog-amatér, hymenopterolog. Členem Čs. spol. entomolog. od r. 1906. Člen Společnosti národního muzea.

Vychodil obecnou školu v Jílovém a byl přijat na Amerlingův učitelský ústav v Praze. Po maturitě v r. 1903 nastoupil učitelskou dráhu na jednotřídce v Klokočné u Říčan. Téhož roku byl povolán do Prahy, kde učil na školách v Holešovicích a na Maninách. Později složil předepsané zkoušky pro měšťanské školy a specializoval se pro obor přírodních věd. Po dlouholetém působení na holešovických měšťanských školách byl v třicátých letech jmenován ředitelem dívčí měšťanské školy v Praze - Karlíně. V r. 1939 odešel do výslužby a v r. 1945 se trvale odstěhoval do svého rodiště v Jílovém, kde začal organizovat kulturně společenský život, spolupracoval s místním muzeem a zahájil svou činnost jako propagátor ochrany přírody. Entomologií se začal aktivně věnovat při svých učitelských studiích. Zpočátku sbíral motýly a brouky, později se začal vážně věnovat studiu hmyzu blanokřídlého (*Hymenoptera*), na který se pak specializoval. Hymenopterologický průzkum prováděl v Praze i v jejím širokém okolí (Zbraslav, Závist, Jílové, Říčany, Řevnice, Radotín, Černošice, Chuchle a na jiných místech). V r. 1912 sbíral společně se starším bratrem Bedřichem Holíkem v Orlickém pohoří. Podnikl též studijní sběratelské cesty do zahraničí (Rakousko, Itálie, Francie a na Balkán), odkud si přivážel hojný materiál pro svou sbírku. Spolupracoval s četnými entomology a přírodovědci (např. dr. Obenbergerem, Dr. Heyrovským, dr. Frankenbergrem, dr. Velenovským, dr. Dominem aj.). Publikoval drobný článek o výskytu

tesařika "Anisarthron barbipes Schrnk." (Čas.Čs.spol. entomolog., 7 1910, p.21-22). Dle sdělené informace jeho příbuzných daroval svou sbírku českých brouků a blanokřídlého hmyzu Národnímu muzeu v Praze.

B i o g r a f i e :

Hlávka K.: František Holík, konzervátor státní ochrany přírody, zemřel. Ochrana přírody, 19., 1964, p. 164.

H O L I N G E R František

nar. 29.IX.1881 v Nedvědicí pod Perštýnem - zemř. 27.V.1975 v Ostravě. Národnost česká. Učitel, ředitel školy. Ornitolog, zoopreparátor, entomolog. Členem Čs. spol. entomolog. od r. 1931. Člen entomologické sekce Přírodovědecké společnosti v Ostravě.

Vystudoval učitelský ústav v Kroměříži, kde ukončil studium v r. 1901. Po absolvování vyučoval v obci Hluku u Uherského Hradiště a od r. 1914 působil jako ředitel měšťanské školy v Ostravě - Zábřehu. V r. 1938 odešel do výslužby. Po druhé světové válce externě pracoval v Městském muzeu v Ostravě.

V entomologii se zabýval sběrem a studiem brouků i motýlů, které od r. 1897 sbíral v okolí Zábřehu, širokém okolí Ostravy, na Česko-moravské vysočině i na jiných lokalitách. Spolupracoval s odbornými firmami Reitter a Falco a měl též dosti velkou sbírku tropického hmyzu. Část jeho sbírky je uložena ve Slezském muzeu v Opavě, část v Moravském muzeu v Brně a malá část v Městském muzeu v Ostravě.

H O L U B Emil, MUDr.

nar. 7.X.1847 v Holicích u Pardubic - zemř. 21.II.1902 ve Vídni. Národnost česká. Lékař, cestovatel, etnograf, přírodovědec. Studoval pražské malostranské gymnázium, odkud přešel na gymnázium do Žatce. Zde maturoval v r. 1866. V témže roce začal studovat medicínu na pražské lékařské fakultě, kde byl prohlášen doktorem v r. 1872. Již ve studentských letech v něm vzrůstala touha po poznání dalekých krajů a konání přírodovědeckých výzkumů. Vypravil se do jižní Afriky a jeho cesta trvala 7 let od r. 1872 do r. 1879. Jeho výchozí trasa byla z Kapského Města, odkud pronikl až k Viktoriiným vodopádům. Tuto svou první cestu zaznamenal v knize "Sedm let v jižní Africe". Druhou expedici po jižní Africe podnikl společně se svou ženou v letech 1883-1887.

Výsledky zpracoval a uvedl v obsáhlé knize "Druhá cesta po jižní Africe. Z Kapského Města do země Mašukulumbú". Na svých expedičních cestách prováděl badatelskou, sběratelskou a sociálně etnickou práci a z každé zkoumané oblasti získal velké množství faktů. Stanovil a zmapoval geografickou polohu mnoha míst, prováděl meteorologická pozorování, prozkoumal květenu, zvířenu, zabýval se geologií, sledoval činnost a životní děje neznámých kmenů domorodců a prováděl rozsáhlé sběry přírodnin. Byl jedním z našich nejlepších a nejúspěšnějších přírodovědeckých sběratelů v tropických krajích a přinesl do Evropy dosud největší jihoafrickou kořist zoologickou. Obrazem této rozsáhlé sběratelské činnosti a pracovního elánu byla jeho Africká výstava v r. 1892 v Praze. Pro entomologii mají značný význam velké Holubovy sběry afrického hmyzu, které od něho získal pražský entomolog dr. O. Nickerl a jehož sbírkou se v r. 1920 dostaly do Národního muzea v Praze. Z Holubových sběrů byla popsána řada nových druhů hmyzu domácími i zahraničními badateli. Z čeledi krasců (Buprestidae, Co.), popsal dr. Obenberger mnohé nové druhy, z nichž některé pojmenoval Holubovým jménem. Např. *Acmaeodera holubi* Obenb. (1924), *Sphenoptera holubi* Obenb. (1926), *Agrilus holubi* Obenb. (1935), *Judolis braunsi* subsp. *holubi* Obenb. (1936), *Agrilus holubiellus* Obenb. (1939).

B i o g r a f i e :

Anonym: MUDr. Emil Holub. *Vesmír*, 31., 1902, p. 118-119.

Navrátil M.: Holub Emil Dr. *Almanach českých lékařů*, 1913 Praha, p. 96-97.

Želízko J.V.: Osud přírodovědeckých a národopisných sbírek afrického badatele dra Emila Holuba. *Čas. Nár. muzea Praha. Odd. přírodovědecké*, 105, 1931, p. 145-152.

Holeček M.: K 125. výročí narození a 70. výročí úmrtí dr. Emila Holuba. *Vesmír*, 51., 1972, p. 332.

Dlouhý J.: Český lékař slavným africkým badatelem. *Lidové Noviny*, leden, 1947.

H O L U B Jaroslav

nar. 28.X.1887 v Chrudimi - zemř. 1.I.1951 v Chrudimi.

Národnost česká. Zahradník. Entomolog-amatér, koleopterolog. Členem Čs. spol. entomolog. od r. 1937.

Studoval nižší gymnázium v Chrudimi. Po absolvování 4. tř. se vyučil zahradníkem v Julišově chrudimském zahradnictví. Po vyučení pracoval v zahradnickém závodě ve Vídni a pak si v Chrudimi zavedl samostatný zahradnický podnik. V entomologii si oblíbil sběratelství a studium

brouků, ke kterému jej přivedl jeho učební mistr Josef Juliš, který byl zaníceným koleopterologem. J. Holub prováděl koleopterologické sběry v širokém okolí Chrudimi i na jiných místech ve východních Čechách. V období svého působení ve Vídni sbíral na řadě lokalit ve vídeňském okolí. Zanechal velkou sbírku brouků regionálního významu pro Chrudimsko a východní Čechy, kterou zdědil jeho syn Ladislav Holub.

H O L U B Leopold

nar. 11.XI.1880 v Habrech - zemř.

Národnost česká. Železniční úředník. Entomolog-amatér, lepidopterolog. Od r. 1911 byl členem Entomologického klubu pro Teplice a okolí. V letech 1921-1930 uváděn v Entomologen Adressbuch A. Hoffmanna, Vídeň.

Žil v Teplicích, kde působil jako vrchní revident Ústecko-teplické dráhy, později jako železniční inspektor. Po r. 1938 se s rodinou přestěhoval do rodných Habrů, odkud přesídlil v počátku čtyřicátých let do Prahy - Nuslí. V říjnu 1945 se vrátil zpět do Teplic, kde pak žil jako důchodce ČSD.

Byl entomologem ze staré gardy teplických lepidopterologů, který spolupracoval ještě s JUDr. J. v. Sterneckem. Pro potřebu Sterneckova "Prodromu" sestavil bohatý a přehledný seznam významných druhů motýlů, který obsahoval výsledky sběratelské činnosti členů Entomologického klubu v Teplicích, kterého byl L. Holub v letech 1915-1922 předsedou. Významné údaje z vlastní Holubovy sbírky jsou Sterneckem uváděny pod značkou (Hb.). Po r. 1945 působil L. Holub ještě určitou dobu jako předseda entomologické sekce Vlastivědného kroužku při muzeu v Teplicích.

H O S E R Josef Karl Eduard, MUDr.

nar. 30.VI.1770 v Ploskovicích u Litoměřic - zemř. 22.VIII.1848 v Praze.

Národnost německá. Lékař, sběratel umění, přírodovědec.

Působil v Praze jako c.k. Hofmedicus a Leibarzt (dvorní a osobní lékař).

V roce 1804 napsal a ve Vídni vydal dvoudílnou knihu o názvu "Krkonose v statistickém, topografickém a malebném přehledu" (Das Riesengebirge in einer statistisch-topographischen und pittoresken Übersicht). V prvním dílu této práce uvádí Hosef na str. 58 své poznatky o hmyzu Krkonosé.

H O U Š K A Jaroslav

nar. 8.V.1885 v Dolanech u Klatov - zemř. 26.IX.1948 v Bezděkově u Klatov.

Národnost česká. Učitel, pracovník čs. ministerstva zahraničí. Přírodovědec, botanik, entomolog. Členem Čs. spol. entomolog. od r. 1936. Vystudoval gymnázium v Klatovech a zvolil si povolání učitelské. Po první světové válce vstoupil do služeb ministerstva zahraničních věcí nového československého státu a byl pověřen službou v Německu u čs. konzulátu v Hamburku. Později byl přeložen do Jugoslávie, kde působil jako vrchní tajemník čs. konzulátu ve Skopji. V r. 1940 uprchl před německými fašisty z Jugoslávie do Palestiny, kde se přihlásil k čs. zahraniční armádě. Do Prahy se vrátil na jaře r. 1946, získal služební hodnost administrativního ředitele ministerstva zahraničních věcí a odešel do výslužby. Zájem o přírodovědu, zejména o botaniku a entomologii měl Houška již od studentských let. Příchodem do Jugoslávie se mu naskytla vítaná příležitost k uplatnění přírodovědeckých zájmů. Během svého několikaletého působení ve Skopji se aktivně zúčastnil přírodovědeckého výzkumu Makedonie a sám byl horlivým koleopterologem. Podnikal sběratelské exkurze do horstev jižní Jugoslávie a neobyčejně platné služby prokázal českým entomologům, kteří navštívili Makedonii za účelem sběratelských cest (dr. C. Purkyně, prof. O. Kodym, dr. Matějka, dr. Heyrovský, prof. J. Komárek, prof. Štorkán). Byl též ve stálém styku s jugoslávskými přírodovědci a botanickému i entomologickému výzkumu Makedonie se věnoval s horlivostí odborného sběratele. Bohužel po nutném a rychlém odchodu ze Skopje padly botanické herbáře i tisícové entomologické sběry za obětí válečným událostem. Po svém příchodu do Palestiny v r. 1940 začal Houška opět pilně sbírat a shromažďovat botanický i entomologický materiál. Svou pozornost zaměřil zvláště na hmyz blanokřídlý, speciálně na čeleď zlatěnek (Chrysididae). Věnoval jim největší sběratelské úsilí a tvořily také největší část jeho palestinských entomologických sběrů. Vedle Hymenopter měl rozsáhlé sběry ploštic (Heteroptera), brouků (Coleoptera) a motýlů (Lepidoptera). Sbíral na mnohých místech v okolí Jerusalema a Jericha, v okolí Jordánu a podnikl i některé větší exkurze na jih Palestiny, blízko egyptských hranic. Po příjezdu do Prahy věnoval všechny svoje bohaté sběry Entomologickému oddělení Národního muzea a ty byly odborníky postupně vědecky zpracovány.

B i o g r a f i e :

Mařan J.: Obhacení sbírek zoologického odd. Národního muzea darem Jaroslava Houšky.

Čas. Nár. muzea odd. přír., 116, 1947, p. 103-105.

Heyrovský L.: + Jaroslav Houška. Čas.Čs.spol.ent., 46, 1949, p. 74-76.

H R A D I L Ferdinand

nar. 1870 v Komárovicích u Kelče - zemř. 1960 v Kelči.

Národnost česká. Zemědělec. Entomolog-amatér.

Zabýval se sběrem a studiem Coleopter i Lepidopter z Československa. Sbíral v okolí Kelče, Valašského Meziříčí, v Beskydech i v jiných oblastech. Shromáždil středně rozsáhlou sbírku Coleopter (5 233 ex.) a Lepidopter (1 420 ex.), která je uložena ve Valašském Meziříčí - Vlastivědný ústav Vsetín.

H R U B Ý Karel, Prof., RNDr.

nar. 30.IX.1910 v Praze - zemř. 10.XII.1962 v Jihlavě.

Národnost česká. Vysokoškolský profesor. Genetik, přírodovědec, botanik, entomolog. Předseda Čs. botanické společnosti, členem Přírodovědeckého klubu v Praze od r. 1929.

Absolvoval pražské reálné gymnázium v Křemencově ul. a později úspěšně zakončil vysokoškolské studium na přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity, kde byl 30.6.1933 promován. V genetice byl žákem prof. Artura Brožka a v cytologii prof. Boh. Němce, u kterého byl asistentem. V r. 1937 se habilitoval docentem genetiky. V letech 1938-1939 získával vědecké poznatky v John Innes Horticultural Institution v Anglii. V ústavu prof. B. Němce působil až do uzavření vysokých škol v r. 1939. Během okupace pracoval jako středoškolský profesor v Praze a ve Dvoře Králové, později též jako tovární dělník. Po okupaci v r. 1945 byl pověřen vybudováním genetického oddělení přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity. Profesorem byl jmenován v r. 1946 a jeho pracoviště se stalo centrem výuky poválečné generace čs. genetiků. Vědecká činnost profesora K. Hrubého byla rozsáhlá a jeho dílo obsáhlo řadu oborů. Pracoval zejména v genetice a cytologii a výsledky jeho bádání přispívaly podstatnou měrou široké praxi, zejména ve šlechtitelství užitkových rostlin. Živě se také zajímal o dědičnost u živočichů a o problematiku genetiky člověka. Studium proměnlivosti obrátilo Hrubého pozornost k entomologii. Ve svém článku o proměnlivosti živých bytostí z r. 1941 uvedl jako jeden z nejvýznamnějších příkladů variability kresbu a zbarvení motýla přástevníka medvědího (*Arctia caja* L.). Z počátku to byly populárně naučné články o vlastních lepidopterologických pozorováních, od r. 1951 psal práce vědecké s novými poznatky o variabilitě, bionomii a zoogeografii řádu Lepidoptera. Velkou pozornost věnoval především studiu motýlů naší vlasti. V Čechách se zaměřil na oblast Královédvorská, na Slovensku prováděl

lepidopterologický průzkum v mlýnském arboretu, kde zjistil výskyt 1 106 druhů motýlů. Na základě hlubšího studia došel Hrubý k závěru, že další práce v lepidopterologii Slovenska není možná bez zhodnocení všeho, co bylo až dosud o fauně motýlů této země známo. Ujal se proto zpracování Prodrumu motýlů Slovenska i s plným vědomím obtížnosti této práce. Hotové dílo, které vyšlo až po autorově smrti v r. 1964, se stalo jednou ze základních prací k poznání fauny Lepidopter naší vlasti. Hrubého lepidopterologická sbírka o rozsahu 17 714 ex., obsahující sběry ze Slovenska a východních Čech, je uložena ve Slovenském národním muzeu v Bratislavě.

B i o g r a f i e :

- Anonym: Hrubý Karel RNDr. In: Kulturní adresář ČSR, II. roč., 1936 Praha, p. 186.
Moucha J.: Prof. Dr. Karel Hrubý (30.9.1910 - 10.12.1962). Čas. Čs. spol. entomolog. 60., 1963, p. 264-265.
Nečásek J.: Za prof. dr. Karlem Hrubým. ŽIVA, 11., 1963, p. 13.
Němec B.: Karel Hrubý (30.9.1910 - 10.12.1962). Preslia, 35., 1963, p. 246-254.
Sachtleben H.: Entomologische Chronik - Professor Dr. Karel Hrubý. Beiträge zur Entomologie, 13., 1963, p. 920.
Veselý J.: Prof. RNDr. Karel Hrubý +. Ochrana přírody, 18., 1963, p. 28.
Pazourková Z.: K nedožitým šedesátinám prof. dr. K. Hrubého. Preslia, 43., 1971, p. 88.

B i b l i o g r a f i e :

- Časopis Čs. spol. entomolog., 60., 1963, p. 265.
Smetana O.: Entomologická bibliografie Československa 1951-1960. (práce K. Hrubého, p. 120-121). Academia Praha, 1969.

H U D E Č E K Ladislav

nar. 1.VI.1872 v Přerově - zemř. 17.X.1941 v Přerově.
Národnost česká. Učitel, ředitel školy. Entomolog-amatér, preparátor, výrobce učebních pomůcek. Čleňem Čs. spol. entomolog. od r. 1904 do r. 1913. V letech 1921-1930 uveden v Entomologen Adressbuch A. Hoffmanna, Vídeň. V období let 1882-1889 navštěvoval gymnázium v Přerově na Moravě a odtud přešel na učitelský ústav v Příboře, kde ukončil studium zkouškou dospělosti v r. 1893. Téhož roku nastoupil místo učitele v Bochoři u Přerova, kde působil až do r. 1907. Potom byl jmenován nadučitelem v Žeravicích u Přerova, odkud v r. 1917 odešel na obecnou školu do Kokor jako ředitel. Kokorskou školu řídil do r. 1926, kdy byl přeložen na že-

rotínovu školu do Přerova. Odtud v r. 1930 odešel do výslužby. Zájem o entomologii projevoval od studentských let a věnoval pozornost studiu motýlů i brouků. Největší zájem vždy měl o entomofaunu Moravy, kde zvláště důkladně faunisticky prozkoumal široké okolí Přerova. Od mládí byl v úzkém přátelském styku s entomologem J. Slavičkem, který mu hlavně v počátku jeho entomologické činnosti poskytoval cenné rady sběratelské i determinační. Hudeček odborně spolupracoval a vyměňoval materiál nejen s moravskými a českými entomology, ale navázal styky i s řadou entomologů v zahraničí, hlavně v Rakousku, Německu, Francii i v USA. Připravoval biologické a vývojové sestavy hmyzu i celé sbírky motýlů a brouků jako učební pomůcky pro různé školy a ústavy. Pěkné sbírky hmyzu věnoval měšťanským školám v Tovačově, Litovli, Ostravě, hospodářské škole ve Smiřicích a jiným. V letech 1910-1911 obohatil zámecké entomologické sbírky hraběte Seilerna v Lešné u Holešova. Rovněž pro americkou univerzitu v Chicagu zhotovil biologie moravských motýlů. Od r. 1925 pracoval na sestavení regionální lepidopterologické a koleopterologické sbírky Přerovska, kterou od něho koupilo Městské muzeum v Přerově, jehož kustosdem byl Hudeček v letech 1930-1933. V r. 1935 přijal místo ředitele přírodovědecké laboratoře "Falco" v Mariánských Horách, kde působil do r. 1936. Krátce nato byl pověřen vybudováním oddělení užité entomologie v Baťově studijním ústavu ve Zlíně. V r. 1939 přijal nabídku olomouckého Vlasteneckého muzejního spolku na uspořádání Slavičkovy entomologické sbírky. Tuto práci už nedokončil. Hudečkovy četné entomologické práce jsou uveřejněny v různých časopisech, především v Časopise Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci, ve Vlastivědném sborníku střední a severní Moravy a ve Vědě přírodní. Spolu s J. Slavičkem napsal do I. dílu Vlastivědy střední a severní Moravy kapitulu "Entomologie" (1930) a jeho největší samostatnou prací je "Katalog sbírek hmyzu Městského muzea v Přerově" z r. 1933 (jen jako rukopis, který má 500 stran). Hudečkova hlavní sbírka je uložena v Muzeu J. A. Komenského v Přerově. Obsahuje 120 krabic Lepidoptera, 40 krabic Coleoptera a 40 krabic vývojů hmyzu ze všech oblastí v celkovém rozsahu cca 20 000 exemplářů. Další část Hudečkových materiálů, hlavně biologie jednotlivých druhů Lepidoptera v rozsahu 963 ex. je uložena v Moravském muzeu v Brně.

B i o g r a f i e :

Nakládal J.: Moravský entomolog Ladislav Hudeček +. Entomologické listy, 6., 1943, p. 125-126.

Černošková Ad.: Říkali mu "Pilous". (Český učitel, botanik a entomolog Ladislav Hudeček). Nová Svoboda, Příl. Magazín Nové Svobody č.20, z 27.5.1972, p. 2.

H Ü T T E N B A C H E R Heinrich

nar. 1823 - zemř. před r. 1902.

Národnost německá. Konzervátor fürstenberského muzea. Entomolog. Člen entomologické sekce Fysiokratické společnosti v Praze.

Působil jako konzervátor fürstenberského muzea v Nižboru u Křivoklátku. Patřil ke skupině pražských entomologů předklapáلكovské éry a byl častým účastníkem jejich entomologických schůzek konaných v letech 1872-1877 v pražském Platýzu. Zabýval se sběrem a studiem brouků (Coleoptera), které sbíral v širokém pražském okolí, v Lánech, Nižboru, křivoklátských lesích, v okolí Rakovníka i na jiných lokalitách. V r. 1877 byl v odborném písemném styku s entomologem prof. G. Kraatzem v Berlíně. Významnými údaji ze svých nálezů přispěl do Klímova katalogu českých brouků (Die Käfer) z r. 1902. Hüttenbachera jako pražského entomologa druhé poloviny min. století vzpomínají rovněž J. Kořenský (Mezi pražskými hmyzozpytci. Věda přírodní, 10., 1929, p. 63), A. Fleischer (Přehled brouků fauny ČSR, 1927-1930, p. 4) a J. Roubal (Historie pražské koleopterologie. Sbor. entomolog. oddělení Národního Muzea v Praze, 11., 1933, p.9.).

H Ü T T N E R August

nar. - zemř.

Národnost německá. Školník obecné školy. Entomolog-amatér, lepidopterolog. Člen Entomologického spolku pro Karlovy Vary a okolí (Entomologischer Verein für Karlsbad und Umgegend).

Žil v Karlových Varech, kde pracoval jako školník I. obecné školy. V entomologii se zabýval sběrem a studiem motýlů (Lepidoptera). V letech 1892-1900 byl členem výboru Karlovarského entomologického spolku, kde vykonával funkci prvního zapisovatele. Lepidopterologický průzkum a sběry prováděl především v Karlových Varech a jejich okolí. Výsledky získané tímto průzkumem uvedl v pracích: "Fauna der Grossschmetterlinge des Karlsbader Gebietes". (Ent. Ver. f. Karlsbad u. Umgeb., 1900) a "Beiträge zur Lepidopterenfauna Karlsbads". (Festschrift d. Stadt Karlsbad aus Anlass der 74. Versamml. d. deutschen Naturf. u. Ärzte in Karlsbad, 1902). Něktěrymi významnými lepidopterologickými údaji (např. Parnassius apollo L. z Karlovarska a j.) přispěl do Sterneckova "Prodrumu" z r. 1929 a jsou tam uvedeny pod zn. (Hütt.). Vlastní Hüttnerova lepidopterologická sbírka (dle údajů dr. J. v. Sternecka) nebyla na úrovni a obsahovala jen velmi minimálně dokladů k jeho pracím o faunistickém průzkumu motýlů Karlovar-

ska. Po Hüttnerově smrti přešla jeho sbírka do majetku architekta Stainla v Karlových Varech (cit. Sterneck, 1929.).

B i b l i o g r a f i e :

Index Litteraturae Entomologicae, Serie II., Bd. 2., p. 386.

H Y K A Václav

nar. 6.II.1924 v Trstěnici u Litomyšle - zemř. 23.X.1945 v Praze. Národnost česká. Studující. Entomolog-amatér, koleopterolog. Členem Čs. apol. entomolog. od r. 1938.

Maturoval v r. 1942 na reálném gymnaziu v Praze 7 a pak začal ještě navštěvovat průmyslovou školu. Zde bylo jeho studium přerušeno okupačním totálním nasazením do továrny Ascania, ve které musel setrvat až do r. 1945. Po osvobození se zapsal ke studiu medicíny na lékařskou fakultu Karlovy univerzity, kde bohužel už studium nezahájil. Vážně onemocněl a zemřel ve věku 21 let. Václav Hyka byl ve své době nejmladším členem Čs. společnosti entomologické. Věnoval se koleopterologii, zejména studiu českých Carabidů, kterých, většinou z vlastních sběrů, shromáždil poměrně úplnou sbírku. Měl dobrý kreslířský talent, proto mu v r. 1941 bylo svěřeno nakreslení obrázků pro "Klíč Carabidů ČSR" od RNDr. Karla Kultha. Ve IV. ročníku časopisu "Naši přírodou" z let 1940-1941, uveřejnil Hyka první dva svoje články: "Naši prskavci" (p. 574) a "Jak přezimují naši střevlíčci" (p. 735). V r. 1944 pojmenoval K. Kult Hykovým jménem nově popsanou aberaci střevlíka *Harpalus affinis* Schrk. a. hykai Kult.

B i o g r a f i e :

Kult K.: Vzpomínka na + Václava Hyku. Čas. Čs. spol. ent., 43., 1946, p. 89-90.

H y k e š Oldřich Vilém, Prof. PhDr., MVDr. h. c.

nar. 11.X.1895 - zemř. 9.XII.1955 v Praze.

Národnost česká. Vysokoškolský profesor, přírodovědec, biolog, parazitolog, fyziolog, akvarista a terarista. Členem Přírodovědeckého klubu v Praze od r. 1914, zakládajícím od r. 1931. Členem Moravské přírodovědecké společnosti v Brně od r. 1928 a člen Československé zoologické společnosti.

Vystudoval klasické gymnázium v Praze, kde maturoval v r. 1914. Vstou-

pil na filozofickou fakultu Karlovy univerzity, jako žák vědecké školy prof. E. Babáka. Po promoci existenčně zakotvil v Brně na Vysoké škole veterinární. V r. 1924 se habilitoval v oborech veterinární medicíny a po reformě, spojující s ní i zoologii, byl v r. 1927 jmenován mimořádným a v r. 1935 řádným profesorem biologie a parazitologie. V r. 1946 přešel na pedagogickou fakultu v Praze, kde působil až do r. 1955. Specializoval se na choroby kožešinových zvířat, ryb, včel a bource morušového a suploval též výuku předmětu včelařství. Prováděl experimentální zkoušky s různými bezobratlými živočichy, zejména s hmyzem a s rybami, v nichž sledoval toxické vlivy na organismy. Světového ohlasu nabyly jeho endokrinologické výzkumy. Aktivně se věnoval rovněž akvaristice a vivaristice a byl dlouholetým redaktorem Akvaristických listů. Po přechodu z Brna do Prahy se stal spolupracovníkem přírodovědeckého časopisu Živa, kde uveřejňoval svoje populární přírodovědecké příspěvky. Z entomologie např. "Kudlanka nábožná - *Mantis religiosa* L. v zajetí" (Živa, 1953), "Babočka kopřivová - *Aglais urticae* L." (Živa, 1954).

Biografie:

Dyk V.: Prof. PhDr., MVDr. h.c. O. V. Hykeš zemřel před 20 lety. Acta veterin. Brno, 44., 1975, p. 283-286.

Dyk V.: Odkaz prof. PhDr. et MVDr. h.c. O. V. Hykeše. Vesmír, 54., 1975, p. 373.

CH

CHALUPSKÝ Josef

nar. 24.1.1866 v Záboří u Vodňan - zemř. 9.VII.1955 v Písku.
Národnost česká. Odborný učitel. Mineralog, entomolog-amatér.
Členem Čs. spolku ent. byl v letech 1906 - 1912.

Po vychození občanské školy ve Vodňanech vstoupil v r. 1881 na učitelský ústav v Soběslavi, který ukončil v r. 1885. Po absolutoriu učil ve Starém Sedle, v Čížové a nakonec v Písku, kde se stal ředitelem chlapecké měšťanské školy. V r. 1927 odešel do výslužby.

Od mládí věnoval zájem přírodovědě, kde jej zprvu poutala entomologie, později se zabýval mineralogií a vykonával funkci správce mineralogických sbírek píseckého muzea. Josef Chalupský patřil ke skupině píseckých entomologů, kterou počátkem 20. století tvořili středoškolský profesor Josef Lukeš, profesor Augustin Krejčí, akademický malíř Alois Hanč, stavitel Jindřich Madar a MUDr. Jindřich Tyl.

Chalupský se zabýval sběrem a studiem brouků (Coleoptera), jejichž faunistický průzkum prováděl v jižních Čechách, především na Písecku.

B i o g r a f i e :

Chábera S.: Biobibliografie jihočeských přírodovědců. I. Geologie a příbuzné vědy (Chalupský J., p.24-25). Vydala Krajská knihovna České Budějovice, 1972.

C H O D O U N S K Ý Karel, Prof., MUDr.

nar. 18.V.1843 ve Studence u Mladé Boleslavi - zemř. 12.V.1931 v Praze. Národnost česká. Lékař, profesor farmakologie, vědecký lékařský publicista, biolog. Řádný člen České akademie věd a umění, čestný člen Spolku lékařů českých.

V letech 1854-1862 studoval na akademickém gymnaziu v Praze a poté se věnoval studiu medicíny na lékařské fakultě pražské univerzity, kde promoval 11.6.1868. Jako praktický lékař působil nejprve ve Francii a v letech 1870-1877 postupně v Poličanech, ve Votčicích a v Praze-Smíchově. V r.1884 dosáhl docentury a v r.1902 byl jmenován řádným profesorem lékařské fakulty Karlovy univerzity v Praze.

Chodounský v době svých studií přilnul k přírodním vědám a jako medik pracoval v období Fričovy éry v Českém muzeu na systematickém rovnání entomologických sbírek. Při této práci osvědčil schopnost k samostatnému vědeckému zkoumání a v časopise Živa r.1864 uveřejnil svou jedinou entomologickou práci o názvu "Ústní ústroje hmyzu". Později se již plně věnoval oboru lékařství.

B i o g r a f i e :

Navrátil M.: Almanach českých lékařů (Chodounský K., p.111-112), Praha, 1913.

Velich A.: Karel Chodounský. Nákl. České akademie věd a umění. Praha 1932, pp. 24.

CHORVÁT Samuel

nar. 1841 Bodorová - zemř. 1923.

Národnost slovenská. Duchovní, odborný publicista, včelař.

Působil jako evangelický farář ve Slovenském Pravně a byl horlivým propagátorem moderního a racionálního včelaření. Zkoumal též včelí pastvu a doporučoval vysévat rostliny s dostatkem květního nektaru. V r.1919 založil v Turčianských Teplicích včelařský spolek, který se pokusil o vydávání vlastního časopisu "Slovenský včelář", kterého však vyšlo pouze jedno číslo. Chorvát v oboru včelařství odborně publikoval a jeho články se zachovaly v časopisech Obzor a Český včelař.

B i o g r a f i e :

Milla J.: Včelářský naučný slovník (Chorvát S.,p.62). Příroda,Bratislava,1971.

J

J A C E N T K O V S K Y J Dimitrij, Ing.

nar. 1898 v Simferopolu v Rusku - zemř. po r. 1945 ve Francii.

Národnost ruská. Lesnický inženýr, pracovník ústavu ochrany lesů lesnické fakulty VŠZ v Brně, entomolog dipterolog. Členem Čs.spol. ent. moravsko-slezského odboru v Brně od r.1931.

Do ČSR přišel jako emigrant po I. světové válce. Byl zaměstnán ve školním lesním závodě Vysoké školy zemědělské v Brně a později studoval na brněnské lesnické fakultě, kterou absolvoval v r. 1931. V r.1937 se stal asistentem ústavu ochrany lesů VŠZ v Brně a působil tu až do r.1939, kdy po uzavření vysokých škol opět přešel na lesní závod. V době protektorátu se z Brna přestěhoval do německého říšského území, kde pracoval ve vědeckém ústavu. Po skončení II. světové války přesídlil do Francie.

Jako pracovník školního lesního závodu byl Jacentkovskyj pověřen prováděním kontroly lesních škůdců a povšechným entomologickým výzkumem. Z vědeckého hlediska věnoval svůj zájem dvoukřídlému hmyzu (Diptera), převážně se zabýval studiem kuklic (Tachinoidea, Diptera). Význačné místo v jeho studiu kuklicovitých much Moravy zaujmul tachinologický výzkum polesí školního lesního závodu VŠZ v Brně, který prováděl v letech 1930-1940. Zjistil tu celkem 274 druhů kuklic, z toho 9 zcela nových druhů, které popsal. V r.1933 měl příležitost pracovat v polesí "Rafajna" patřící akc. spol. Latorica v oblasti jihozápadně od Mukačeva v bývalé Podkarpatské Rusi. Zabýval se tu prováděním pokusů s "Dykovou kontrolní metodou" při kalamitním přemnožení bekyně velkohlavé (*Limantria dispar* L.). Seznámil se

s kuklicemi cizopasíci na housenkách bekyně a měl možnost posoudit význam jednotlivých druhů pro ničení tohoto škůdce. Zkušenosti svého výzkumu uvedl v článcích "Příspěvek k poznání kuklic (Tachinidae) cizopasíci v bekyni velkohlavé (*Liparis dispar* L.) v rámci komplexního způsobu výzkumu kuklic" (1935) a "Kuklice (Tachinidae) polesí Rafajny na Podkarpatské Rusi" (1936). Další tachinologické průzkumy prováděl v okolí Brna, na Pavlovských kopcích, v okolí Lednice, u Tišnova, v oboře u Rajhradu, prozkoumal oblast u Moravan a okolí Rokytnice v Orlických horách. V období 26.VI. - 5.IX.1942 prováděl systematický průzkum kuklic Žďánského lesa na Moravě, kde zjistil 145 druhů.

Jacentkovskyj dal základ moderní faunistice kuklic řadou dobře vědecky zpracovaných příspěvků, které publikoval v periodikách Lesnická Práce, Příroda, Čas.Čs.spol.ent., Ent.listy, Sborník VŠZ Brno, Sborník Klubu přírodověd. Brno, Práce Mor.přírod.spol., Sbor. Ent.odd.Nár.muzea Praha a jinde. Zvláště cenná byla souhrnná práce z r.1941 o názvu "Kuklice (Tachinoidea) Moravy a Slezska". Jacentkovskyjho sbírka Dipter o rozsahu cca 3.300 ex. s typy a historickými ex. je uložena v Ent.odd. Nár.muzea v Praze a další část jeho dipterologického materiálu je uložena v Ent. odd. Moravského muzea v Brně.

B i b l i o g r a f i e :

- Pfeffer A.: Bibliografie entomologického písemnictví Čech, Moravy a Slezska od roku 1800-1940 (Jacentkovskyj D., p.239, 248-249, 308, 316, 321). Čas. Čs.spol.ent., 47., č.4., 1950.
- Rozkošný R.: Bibliography of Diptera in Czechoslovakia 1758-1965 (Jacentkovskyj D., p.76-80). Vyd. Universita J.E.Purkyně, Brno, 1971.

J A G E M A N N Emil, Dr.

nar. 16.XII.1903 v Brně - zemř. 11.IV.1968 v Brně.

Národnost česká. Státní zaměstnanec, vědecký pracovník. Entomolog-koleopterolog. Členem Čs.spol.ent. moravsko-slezského odboru v Brně od r.1940, zakládajícím členem od r.1943.

Po studiích působil ve třicátých a čtyřicátých letech jako vrchní tajemník pošt v Brně, po osvobození v r.1945 jako zemský ředitel. Počátkem padesátých let přešel do Ústavu použité a vnější karantény při Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském (ÚKZÚZ) v Brně, kde pracoval jako vědecký pracovník.

V entomologii se Jagemann věnoval koleopterologii a speciálně studoval kovaříky (Elateridae). Prováděl sběry a faunistický výzkum na mnohých lokalitách v českých zemích i na Slovensku a časté exkurze podnikal též do zahraničí. Měl styk s četnými domácími sběrateli, zvláště moravskými a spojení udržoval i s elateridology v cizině. Byl aktivně činný ve výboru moravsko-slezského odboru Československé společnosti entomologické, kde v letech 1941-1952 působil ve funkcích přehližitele účtů a jednatele výboru. V období let 1942-1945 byl též členem redakční rady Entomologických listů (Folia Entomologica), vydávaných Klubem přírodovědeckým v Brně. Jagemann publikoval o Elateridech řadu původních prací, z nichž jako příklad možno uvést "Pružníci střední Evropy" (1940), "Notulae Elaterologicae" (1943), "Klíč k určování drátovců (Col., Elateridae), žijících v našich polních půdách" (1951) a jiné. Časopisecké práce publikoval převážně v časopisech Ent.Nachrbl. a Ent.listy. Jako 4. svazek Fauny ČSR vydaný Čs. akademií věd, vyšla v r. 1955 jeho monografie "Kovaříkovití - Elateridae". Pro potřebu zemědělské praxe napsal v r. 1954 práci "O biologickém boji proti chorobám a škůdcům" a pro rostlinolékařské referenty v okresech zpracoval publikaci "Karantenní škůdci a opatření na ochranu proti jejich zavlečení při dovozu živých rostlin ze zahraničí". K Jagemannově počtě pojmenovali někteří autoři nově zjištěné nižší taxony Elateridů - např. J. Roubal v r. 1941 *Denticollis linearis* L. a Jagemann, Sv. Kočvara v r. 1942 *Hypnoidus sabulicola* Boh. a. Jagemann a J. Stehlík v r. 1945 novou formu ploštice *Briocoris pteridis* Fall. f. Jagemann. Jagemannovy sbírky (obecná sbírka palearktických brouků v rozsahu 18.871 ex. a speciální sbírka brouků čeledi Elateridae 10.000 ex. všech světových oblastí) jsou uloženy v Ent. odd. Moravského muzea v Brně.

J A H E L K A Bohumil

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér.

Působil jako učitel měšťanské školy v Hořicích v Podkrkonoší. V entomologii se zabýval studiem brouků (Coleoptera), jejichž sběr a faunistický průzkum prováděl ve východních Čechách, především na Hořicku. Jeho význam spočívá v odborné pomoci a poskytnutí informací o vlastních koleopterologických sběrech učiteli Josefu Klimentovi, při psaní díla "Čeští brouci" (1899).

J A K Š Václav

nar. 3.VIII.1862 v Protivíně - zemř. 1938.

Národnost česká. Učitel, včelařský odborník a publicista. Člen výboru Čs.celostátního včelařského svazu v letech 1928-1936. Nositel zlaté medaile Včelařského svazu z r.1926.

Obecnou školu vychodil v Protivíně, měšťanku ve Vodňanech. Absolvoval učitelský ústav v Soběslavi a v prvních letech po absolutoriu působil na obecných školách v Radobyčcích a v Mírovicích. Od r. 1903 působil až do svého penzionování jako odborný učitel na měšťanské škole v Protivíně.

Včelařstvím se zabýval od mládí, když základní poznatky získal od svého otce Václava Jakše sen. Přes čtyřicet let byl členem píseckého včelařského spolku, kde byl též předsedou a působil jako učitel včelařství. Proslovil na sta přednášek a byl aktivním včelařským publicistou. Články se svými praktickými poznatky a zkušenostmi uveřejňoval v časopise Český včelař. Nejpopulárnějším byl jeho spis "Včelař začátečník", v němž názorně a srozumitelně vyložil všechny práce konané na včelíně. Do r.1932 dosáhla tato publikace 6ti vydání. Pod jeho redakcí vyšla v r.1925 též Vohnoutova "Včelařská čítanka". Působil jako I. náměstek starosty Zemského ústředí včelařských spolků v Praze a v letech 1919-1920 byl ministerstvem zemědělství pověřen prozkoumat stav včelařství na Slovensku a pomoci organizovat slovenské včelaře.

B i o g r a f i e :

Házdr J.: Václav Jakš II. Český včelař, 66.,1932, p.341-343.

Milla J.: Včelářsky naučný slovník (Jakš V., p.70). Příroda, Bratislava, 1971.

Nepraš J.: České včelařství (Jakš V.,p.317 + portret). SZN Praha, 1971.

J A N Á Č E K Jan

nar. - zemř. před r.1927.

Národnost česká. Učitel. Entomolog amatér.

Působil jako nadučitel, později řídící učitel na škole v Brušperku v okrese Místek na Moravě.

V entomologii se zabýval studiem brouků (Coleoptera), které sbíral v okolí Brušperku, Paskova a Místku. Často též sbíral v Beskydech. Byl příslušníkem staré generace moravských entomologů, ke které náleželi též Reitter v Paskově, Formánek v Boskovcích, Dr.Melichar v Brně, Kyselý v Držovicích a prof.Zoufal v Prostějově. K Janáčkově počtě byly pojmenovány aberace mandelínek Chrysochloa cacaliae Schrnk.

a.janačeki Ws. a Melasoma populi L.a.janačeki Rtt. Jako moravského entomologického sběratele jej cituje Ant.Fleischer (Přehled brouků ČSR, p.8, 360,361) a Ant.Pfeffer (Fauna ČSR - Kůrovci, p.161). Jeho význam spočívá též v odborné koleopterologické pomoci a sdělení faunistických údajů učiteli Josefu Klimentovi, pro jeho dílo „Čeští brouci“ (1899).

J A N Á Č E K Josef

nar. - zemř.

Národnost česká. Státní úředník. Entomolog amatér. Členem Č.spol.ent. v letech 1913-1919. V období let 1921-1926 uváděn v Entomologen Adressbuch A.Hoffmanna, Vídeň.

Do r.1916 působil jako c.k. berní asistent, v r.1917 povýšen na c.k. berního oficiála v Místku na Moravě. Po r.1918 až do odchodu na odpočinek pracoval dále jako vyšší úředních berního úřadu v Místku. V entomologii se zabýval koleopterologií. Sběry prováděl na Moravě, především v okolí Místku. V r.1918 měl písemný styk s entomologem A.H.Fasslem z Teplic v Čechách.

J A N D A Viktor, Prof., PhDr., DrSc.

nar. 13.X.1880 v Litomyšli - zemř. 5.XI.1964 v Litomyšli.

Národnost česká. Zoolog, profesor živočišné fyziologie a experimentální zoologie, doktor biologických věd. Od r.1918 členem Král.české spol.nauk, od r.1930 členem Národní rady badatelské, od r.1899 členem Klubu přírodovědeckého v Praze, členem Čs.zoologické společnosti. Členem Č.spol.ent. byl od r.1906. V letech 1921-1930 uváděn v Entomologen Adressbuch A.Hoffmanna, Vídeň.

V období let 1890-1898 studoval na gymnaziu v Litomyšli, kde též maturoval. Po ukončení středoškolského studia odešel do Prahy na filosofickou fakultu Karlovy university studovat přírodní vědy, především zoologii. Byl žákem profesora Vejvodského, u něhož pracoval též na své disertační práci "Příspěvky k poznání rodu Aelosoma". V r.1904 byl promován na doktora filosofie a dosáhl aprobace pro vyučování přírodopisu a chemie na středních školách. Začal učit na reálném gymnaziu v Praze-Smíchově, odkud v r.1905 odešel na reálku do Pardubic. V letech 1909-1927 působil na reálce v Praze-Karlíně, kde pracoval společně do r.1919 s entomologem prof. Fr.Klapálkem. V r.1924 se habilitoval na přírodovědecké fakultě KU pro nově zavedený obor experimentální zoologie, kde byl v r.1927 jmenován mimořádným a v r.1935

řádným profesorem pro tento obor. Do r.1939 byl na přírodovědecké fakultě též přednostou Ústavu všeobecné zoologie.

Během svého působení na univerzitě, vychoval prof.V.Janda řadu pracovníků a pokračoval ve výzkumné práci v oblasti živočišné fyziologie a regenerace. Pro entomologii mají význam jeho studia barvoměny hmyzu a její regulace, studium vývoje, metamorfozy a respiračního metabolismu hmyzu z hlediska jejich ovlivnění působením různých faktorů, studium nervového řízení pohybové činnosti hmyzu a jiné. Věnoval se i studiu dalších problémů, převážně z fisiologie bezobratlých živočichů. Pokusy týkající se otázky vlivu odstranění nervstva hlavy, případně celé hlavy na pohyby hmyzího těla, konal v letech 1924-1937 na hmyzu, který se dal dobře chovat v zajetí i na hmyzu čerstvě chyceném. Tyto pokusy vyústily v práci "O vlivu nervstva hlavy na pohyby hmyzu" (1939). Další Jandovy významné práce byly "Nárys dnešního stavu otázky o vlivu hormonů endokrinních žláz obratlovců na hmyz a koryše" (1930), "O vlivu krmení štítnou žlázou na růst, metamorfozu a druhové znaky rušníka muzejního (*Anthrenus museorum*) a pakobylky indické (*Dixippus morosus*)" (1930), "O vývoji a spotřebě kyslíku izolovaných částí těla kukel potemníka moučného (*Tenebrio molitor* L.)" (1933), "O chůzi, plavání a jiných pohybech hmyzu za uměle změněných podmínek" (1934), "O letu hmyzu za uměle změněných podmínek" (1934), "Nové zprávy o barvoměně hmyzu" (1934), "Příspěvky k poznání přebarvovacích dějů u zlatoočky obecné (*Chrysopa vulgaris* Schn.)" (1937), "O některých zjevech konvergence ve stavbě křídel pernatušek (*Pterophoridae*) a ptačích per" (1938-39). Ze studovaných oborů publikoval kolem 80 prací a kratších sdělení v domácích i zahraničních odborných časopisech. Zúčastňoval se též řady mezinárodních kongresů, kde přednášel o výsledcích své práce. V české vědě představuje zakladatele experimentálně morfologického směru právě svými studiiemi a pracemi o regeneraci bezobratlých, které dodnes mají svou platnost.

Biografie:

Anonym: Kulturní adresář ČSR - II.roč. (Janda V.,p.203). Praha, 1936.

Anonym: Profesor Viktor Janda 80 let. Věst.Čs.spol.zoolog., 26.,1960, p.195.

Romanovský A.: Stručné životopisy významných přírodovědců - Viktor Janda (1880-1964). Vesmír, 55.,1976, p.62.

Wenig K.: + PhDr. Viktor Janda. Věst.Čs.spol.zoolog., 30.,1966, p.91.

Bibliografie:

Věstník Čs.spol.zoolog. (Acta Soc.zoolog.Bohemoslov.).30.,1966, p.91-94.

J A N E L E Rudolf, PhDr.

nar. 13.IV.1883 v Poličce - zemř. v Praze.

Národnost česká. Středoškolský profesor. Entomolog amatér. Činným členem Klubu přírodovědeckého v Praze od r.1901, zakládajícím od r.1931.

Vystudoval filosofickou fakultu Karlovy univerzity a nastoupil jako středoškolský profesor přírodních věd. Nejprve učil kratší dobu v Praze a pak byl přeložen na gymnázium do Rychnova n.Kněž., kde působil až do r.1930. Od 1.září 1930 byl přeložen zpět do Prahy a učil v reálce Na Santošce.

Patřil k českým entomologickým sběratelům počátku 20. století a v mládí k nejbližším ent.spolupracovníkům prof. J.Roubala. Zabýval se studiem brouků (Coleoptera), jejichž sběry a faunistický průzkum prováděl hlavně v pražském okolí, ve středních a východních Čechách (Poličsko, Rychnovsko) a na Šumavě. Na Šumavě sbíral společně s prof.J.Roubalem, kam podnikli sběratelskou exkurzi v květnu r.1903 (cit. Čas.Č.spol.ent., 3/1906, p.62). Údaje o jeho sbírce nejsou známy.

J A N I Š Josef Antonín

nar. 1749 - zemř. 1821.

Národnost česká. Kněz, včelařský odborník a spisovatel. Člen Vlastenecko-hospodářské společnosti v Čechách.

Působil jako farář v Hostivaři u Prahy, kde byl též znám jako přední zemědělský odborník a praktický včelař. V r.1788 se proslavil jako objevitel partenogeneze včel a jako první v Čechách zavedl v praxi rozběrné úly. V r.1789 vydal včelařskou knihu "Aučinnlivé zpracování včel pro lid obecný", která je též uvedena v Index Litt.Ent., Ser.I., p.597. Druhá jím napsaná praktická včelařská publikace vyšla v r.1790 s názvem "Nová včelná kniha pro lid venkovský v c.k.zemích". Tato kniha patřila mezi nejlepší včelařská díla své doby ve střední Evropě. Zasloužil se o probuzeneckou práci mezi českými včelaři a je považován za zakladatele novodobého včelaření v našich zemích.

B i o g r a f i e :

Milla J.: Včelařský naučný slovník (Janiš J.A., p.71). Příroda, Bratislava, 1971.

Nepraš J.: České včelařství (Janiš J.A., p. 317). SZN Praha, 1971.

J A N U Š Otakar, JUDr.

nar. - zemř.

Národnost česká. Právník, soudní rada. Entomolog amatér. Členem Čs.spol.ent. byl v letech 1926-1932.

Pracoval jako soudní rada v Brandýse nad Labem, odkud byl v r. 1928 přeložen na Slovensko, kde ve stejné funkci působil u soudu v Banské Bystrici.

V entomologii se zabýval studiem brouků (Coleoptera). V Čechách prováděl koleopterologické sběry v pražském okolí, v Polabí, především v okolí Brandýsa n.Lab. a Čelákovic. Po přestěhování na Slovensko sbíral v okolí Banské Bystrice, v Nízkých Tatrách a na řadě dalších slovenských lokalit. V r.1928 podnikl sběratelskou exkurzi do jižní Francie a Pyrenejí. Údaje o jeho sbírce nejsou známy.

J A R K O V S K Ý Samuel

nar. 18.III.1816 ve Velké Bělči (nyní Běleč n.Orl.) - zemř. 24.X. 1873. Národnost česká. Lesník, včelařský buditel a organizátor, praktický včelař a publicista.

Konal službu jako lesník, později revírník při velkostatku Ronov nad Doubravkou v Kraskově. Byl aktivním včelařem, hlasatelem dzierzonzovských reforem a jedním z prvních chovatelů vlašských včelích matek. Křížil vlašky s domácí českou včelou a konal zkoušky i s jinými včelami, hlavně krajinskými, egyptskými a asijskými. Byl podporovatelem nových včelařů a těžce nesl nesjednocenost a neorganizovanost českého domácího včelařství. V r.1864 se stal spoluzakladatelem "Prvního českého včelařského spolku v Chrudimi", kde působil po řadu let ve výboru a později jako místopředseda. Své bohaté včelařské zkušenosti zpracoval literárně a v r.1870 vydal "Včelařská pravidla pro praktické včelaře". V r.1871 napsal práci o přidávání oplozených matek do včelstev a byl též jedním z prvních spolupracovníků časopisu "Včelař" založeného v r.1867. V letech 1867-1871 přispíval odbornými články do brněnské "Včely". 8.3.1873 byl zvolen starostou zemského Ústředního spolku včelařského v Čechách.

B i o g r a f i e :

Frič J.: Velké vzory našeho lesnictví (Jarkovský S.,p.149-150). ČSAZV Praha, 1958.

Nepraš J.: České včelařství (Jarkovský S., p.318 + portret). SZN Praha,1971.

J A V Ů R E K Vladimír, prof., PhDr.

nar.

- zemř.

Národnost česká. Středoškolský profesor. Entomolog amatér. Členem Č.spol.ent. v období 1910-1918. Členem Klubu přírodovědeckého v Praze a Přírodovědeckého klubu v Třebíči.

Studoval přírodní vědy na filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze, kde v r.1912 dosáhl doktorátu filozofie. V období let 1912-1918 působil jako středoškolský profesor v Praze, odkud později přešel jako profesor přírodopisu a zeměpisu do Moravských Budějovic. Entomologii se věnoval v mladém věku a zabýval se studiem brouků (Coleoptera). Aktivně sbíral v pražském okolí a v r.1909 prováděl faunistický průzkum na Šumavě, kde společně sbíral s entomology Frankenbergerem, Heyrovským a J. Veselým. Z r.1910 je známa jarní sběratelská exkurze po Kavkazu a ruské Armenii, kterou podnikl společně s PhC. Jindřichem Veselým a o jejíž výsledcích bylo přednášeno v občasných schůzích Č.spol.ent. 20.12.1910 a 31.1.1911.

J E D L I Č K A Arnošt, Ing.

nar. 22.IV.1888 v Čáslavi - zemř. 9.I.1968 v Praze.

Národnost česká. Stavební inženýr, tajemník Inženýrské komory. Entomolog-koleopterolog. Členem Čs.spol.ent. od r.1908, zakládajícím členem od r.1928. Činný člen Klubu přírodovědeckého v Praze. V letech 1921-1930 je uváděn v Entomologen Adressbuch A.Hoffmanna, Vídeň.

V r.1906 maturoval na reálce v Praze Na Smetance a přihlásil se na pražskou vysokou školu stavebního inženýrství, kde úspěšně v r.1911 svá studia dokončil. Po studiích pracoval u několika firem ve stavebním průmyslu a po první světové válce vstoupil v r.1919 do služeb Inženýrské komory v Praze. V této organizaci setrval 40 let jako vedoucí pracovník na úseku organizace práce, až do svého odchodu na odpočinek.

Entomologii se začal věnovat společně se spolužákem Fr. Rambousem již během svého středoškolského studia. Zájmem v jeho entomologické činnosti se hned od počátku stalo studium brouků čeledi Carabidae. Vedle sběru a studia Carabidů českých zemí rozšířil svou pozornost na střevlíkovité brouky celé palearktické oblasti. Později se začal věnovat též Carabidům oblasti orientální a v některých skupinách (např. v podčel. Chlaeniinae) i carabidofauně celého světa. Stal se jedním z předních a vyhledávaných znalců čeledi Carabidae světového jména a byl ve spojení s téměř všemi carabidology i příro-

dovědeckými muzei světa. K vědeckému zpracování mu byly svěřovány celé kolekce a sběry Carabidů z expedic pořádaných velkými muzei i jinými vědeckými institucemi. Zpracoval střevlíkovité brouky ze sběrů švédsko-čínské expedice do západních provincií Číny v r.1934, z německé expedice do Hindukuše v r.1937, z expedice čs. Národního muzea do Turecka v r.1947 a z expedic budapeštského Přírodovědeckého muzea do Koreje, Egypta, jižní Číny a Mongolska, uskutečněných v období let 1956-1967 a z řady entomologických výprav jiných. V pozdějším období věnoval pozornost též studiu a vědeckému zpracování střevlíkovitých brouků z Japonska, Filipín, tropické Afriky, z Peru a jiných zemí.

Odborná publikační činnost Ing.A.Jedličky byla velmi rozsáhlá. Svými studii, kterých během života uveřejnil přes 150 se trvale zapsal do výzkumu carabidofauny téměř celého světa. V Čas.Č.spol.ent. v r.1910 uveřejnil svou první vědeckou studii o českých zástupcích podčeledi Bembidiinae a v rukopise zůstal v r.1919 zpracovaný kritický Katalog českých Carabidů s 369 druhy z Čech. Četné drobnější práce o zahraničních Carabidech publikoval v Časopise Čs.spol.ent., rozsáhlejší monografie v Acta Musei Silesiae, Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, v Annales histor.-nat. Musei Nationalis Hungarici, v Nachrichtenbl. Bayer. Entomologen, v Reichenchbachii a v dalších. Několik rozsáhlejších publikací o asijských střevlíkovitých vydal v období let 1935-1946 též vlastním nákladem. Jeho práce přinesly popisy více než jednoho tisíce nových druhů i vyšších taxonomických kategorií, jejichž typy jsou z velké části uloženy v jeho sbírce. Mimo to jeho studie obohatily vědu řadou nových poznatků o zeměpisném rozšíření mnohých druhů a jsou oceňovány odborníky jako význačný přínos k poznání zástupců čeledi Carabidae v rámci světovém.

Ing.A.Jedlička byl aktivně činný rovněž v organizační práci Československé entomologické společnosti, kde mu zvláště přísluší zásluha o rozšíření knihovny, rozvinutím rozsáhlé výměny časopisu Čs.spol.ent. za zahraniční vědeckou literaturu. V období let 1923-1933 pracoval jako člen výboru, v letech 1932-1936 v redakční komisi časopisu a v letech 1954-1964 jako revizor účtů výboru Společnosti. Záslužná je též jeho péče o mladé entomologické adepty, které zasvěcoval do entomologického studia, pomáhal jim při určování materiálu a vychoval z nich celou školu našich pozdějších carabidologů. Od vzniku Entomologického oddělení Národního muzea v r.1920 se stal Ing. Jedlička jedním z prvních spolupracovníků tohoto oddě-

lení. Po dlouhou řadu let tu ve volném čase bezplatně vědecky zpracovával, rovnal a technicky upravoval muzejní materiály střevlíkovitých brouků. Za tuto nezištnou činnost a konkrétní práci se mu v r. 1952 dostalo pocty jmenování dopisujícím členem Národního muzea v Praze. Svou rozsáhlou a nesmírně cennou sbírku střevlíkovitých brouků závětí odkázal Entomologickému oddělení Národního muzea v Praze.

B i o g r a f i e :

Fassati M.: Ing.Arnošt Jedlička šedesátiletý. Čas.Čs.spol.ent., 47., 1950, p.67-68.

Fassati M.: Sedmdesát let inž.Arnošta Jedličky. Čas.Čs.spol.ent., 55., 1958, p.201.

Fassati M.: Ing.Arnošt Jedlička pětasedmdesátiletý. Čas.Čs.spol.ent., 61., 1964, p. 76-77

Hlaváč M.: U krále střevlíků. Práce, roč.22., č. 282, ze 13.XI.1966, p.6.

Mařan J.: K nedožitým osmdesátinám Ing.Arnošta Jedličky. Acta Ent.Bohemoslov., 65., 1968, p.250-251.

B i b l i o g r a f i e :

1910-1949 Čas.Čs.spol.ent., 47., 1950, 68-72.

1950-1957 Čas.Čs.spol.ent., 55., 1958, p.202.

1958-1963 Čas Čs.spol.ent., 61., 1964, p.77-78.

J E L Í N E K Antonín

nar. - zemř.

Národnost česká. Učitel, ředitel základní školy. Entomolog amatér. Členem Č.spol.ent. v letech 1904-1919.

Po ukončení studia Pedagogického ústavu nastoupil v r.1886 jako učitel základní školy v Mníšku pod Brdy. V r.1908 přešel jako řídící učitel na základní školu ve Slapech nad Vltavou.

V entomologii se od mládí věnoval sběru a studiu motýlů (Lepidoptera), kde se později specializoval na čeleď Sphingidae. Byl regionálním sběratelem v oblastech svých služebních působišť - Podbrdsko a střední Povltaví, odkud též publikoval své faunistické poznatky. Napsal drobnější práce "Motýlové lyšajovití (Sphingidae) v okolí Mníšku" (Vesmír, 34/1906), "Rod mūr Catocala (Stužkonoska) v okolí Mníšku" (Vesmír, 35/1906) a "Z mých potulek za Acherontia atropos L." (Čas.Č.spol.ent., 7/1910). Při průzkumu v okolí Mníšku pod Brdy chytil A. Jelínek v r.1907 motýla Melitaea athalia Rott., ve kterém H.A.Joukl rozpoznal novou aberaci a popsal ji v r.1908 k poctě sběratele jako Melitaea athalia Rott.a.jelineki Joukl (cit.:Čas.Č.spol.ent. 5/1908, p.25-27 a Sterneck J.-Prodromus 1929, p.54).

J E L Í N E K Robert, MUDr.

nar. 1. XII. 1845 v Plzni - zemř. 19. II. 1921 v Dobříši.

Národnost česká. Zámecký lékař, zdravotní rada. Entomolog amatér. Členem Č. spol. ent. od r. 1904. Člen Klubu přírodovědeckého v Praze.

Vychodil obecnou školu v Manětíně a absolvoval gymnázium v Plzni, kde maturoval v r. 1865. Lékařství studoval na Karlově univerzitě v Praze, kde byl 21. 6. 1871 promován doktorem medicíny. Lékařskou praxi konal ve Všeobecné nemocnici v Praze a dále se vzdělával na klinikách profesorů Bažiny, Heineho, Weisse, Jaksche a Peterse. V letech 1875-1909 působil jako knížecí lékař dobříšského panství hraběte Jeronyma z Mansfeldů. V r. 1909 byl majitelem panství jmenován zámeckým lékařem a dne 1. 5. 1914 mu byl udělen titul zdravotního rady. Lékařskou praxi v Dobříši vykonával po dobu 46 roků.

V entomologii se zpočátku zabýval sběrem motýlů (Lepidoptera), od kterých v průběhu let přešel ke sběru a studiu brouků (Coleoptera). Studoval hlavně zástupce čeledi Staphylinidae. Prováděl regionální průzkum Dobříšska a oblastí v Brdském pohoří. Byl v písemném styku s řadou entomologů - členů ent. společnosti a v letech 1909-1919 konal občasné společné exkurze s prof. J. Roubalem na Příbramsku. Důvěrné přátelství udržoval s odborným učitelem - lepidopterologem Františkem Tatarem z Hluboše u Příbrami. Některé informace o Jelínkových nálezech brouků z okolí Dobříše cituje Ant. Fleischer ("Přehled brouků ČSR", p. 412, 414). Údaje o jeho sbírce nejsou známy.

J E Š Á T K O Karel

nar. 17. XI. 1898 v Josefově u Dvora Králové - zemř. 1955 v Praze.

Národnost česká. Voják z povolání, úředník ZOO Praha. Entomolog amatér, koleopterolog. Členem Čs. spol. ent. od r. 1928. V r. 1930 uváděn v Entomologen Adressbuch A. Hoffmanna, Vídeň.

Obecnou a měšťanskou školu vychodil v Josefově a poté se vyučil v obuvnickém oboru jako svrškař. 11. 5. 1916 nastoupil činnou vojenskou službu v býv. rakousko-uherské armádě, kde setrval až do 28. X. 1918. Po vzniku samostatného čs. státu nastoupil 30. 10. 1918 službu jako poddůstojník z povolání v československé armádě. Do poloviny r. 1921 působil služebně v posádce Josefov, odkud byl 14. 6. 1921 přeřazen k polnímu pluku do Mukačeva v býv. Podkarpatské Rusi. Zde sloužil v období let 1921-1938. V důsledku politických událostí a územních změn v podzimu r. 1938 byl převelen zpět do posádky v Josefově, kde setrval až do 15. 3. 1939. V době německé okupace vykonával civilní zaměstnání

a působil v pražské zoologické zahradě jako inspektor zvěře. Po osvobození v r.1945 nastoupil ještě do čs. armády jako praporčík a v době od 1.8.1945 - 31.1.1946 konal kancelářskou službu u posádkového velitelství Praha. Po odchodu z armády nastoupil zpět jako úředník do zoologické zahrady v Praze.

V entomologii začal K. Ješátko nejprve jako sběratel motýlů (Lepidoptera). Později se více věnoval koleopterologii, které pak zůstal věrný až do konce života. Největší význam i rozsah měla jeho koleopterologická činnost v období působnosti na Podkarpatské Rusi. Sběry a faunistický průzkum prováděl v okolí Mukačeva, Užhorodu a podnikal též kratší i delší exkurze do málo známých míst této územní oblasti. V r.1932 dokumentoval významným nálezem u Mukačeva příslušnost vzácného mediteránního druhu tesaříka *Cerambyx velutinus* Brul. k fauně naší republiky. V okolí obce Pasiky získal znamenitý úlovek 3 ex. velmi vzácného tesaříka *Xylotrechus capricornis* Gebl. a též jeho zajímavou aberaci, kterou Dr. Heyrovský nazval ab. ješátkoi Heyr. V r.1934 sbíral v údolí Boržavského pralesa, v Pasickém pralesu, u Obavy a v okolí Činadieva, kde zjistil další pozoruhodné nálezy nových forem tesaříků. V letech 1937-1938 podnikl studijní cesty do rozlehlých údolí Poloninských Karpat, kde v průsmyku Verečském získal bohaté sběry Coleopter (ponejvíce *Cerambycidů*, *Carabidů*, *Cetonidů* aj.). V těchto materiálech nalezl řadu do té doby neznámých forem, jejichž popisy publikoval. Sbíral též v lesích a údolích v okolí obce Hankovice nedaleko Svalavy a na řadě jiných podkarpatských lokalitách. V období let 1932-1942 publikoval K. Ješátko v Časopise Čs.spol.ent. řadu významných faunistických příspěvků o sběrech podkarpatských brouků a o jeho významných nálezech často psali i jiní autoři. Např. Ješátkovy sběry *Chrysomelidů* z Podkarpatska cituje Roubal v Kat.Col.III. Z této oblasti poskytl Ješátko též sběry myrmekofauny RNDr.M.Záleskému pro jeho prodromové zpracování oddílu mravenci. V r.1930 uspořádal v Mukačevě populární výstavku hmyzu, která se setkala s živým zájmem veřejnosti. Byl ve styku s entomologem Arturem Vávrou, který rovněž služebně působil na Podkarpatské Rusi a konal s ním řadu společných sběratelských exkurzí. Od r.1940, kdy pracoval v pražské zoologické zahradě, věnoval se též faunistickému průzkumu pražského okolí. Např. na teplých stráních nad Trójou zjistil v r.1943 výskyt drobného krasce *Cylindromorphus bifrons* Rey a o svých poznatcích napsal práci o názvu "Způsob života *Cylindromorphů*" (Čas.Č.spol.ent., 41/1944). Někteří autoři pojmenovali Ješátkovým jménem nově zjištěné aberace různých brouků, z nichž jako příklad možno uvést: *Strangalia quadrifas-*

ciata L. a. ješátkoi Heyr. (1929), Rosalia alpina L. a. ješátkoi Heyr. (1930), Liodes nitida Reitt. f. ješátkoi Roub. (1936), Clitostethus arcuatus Rossi a. ješátkoi Obenb. (1942) a j.

J I Č Í N S K Ý Ferdinand

nar. - zemř. 1868.

Národnost česká. Ředitel velkostatku, hospodářský rada, zemědělský publicista. Od r.1840 dopisující člen Vlastenecko-hospodářské společnosti v Království českém.

V letech 1840-1849 spravoval jako ředitel velkostatek Karlštejn a od r.1844 převzal pod správu též velkostatek Ledec nad Sázavou. V r.1849 byl povolán do funkce hospodářského rady v Praze. Pražskému místodržitelství podal v té době návrh s učební osnovou na zřízení prvních českých odborných zemědělských škol. Z tohoto návrhu byly v r.1850 zřízeny první dvě odborné zemědělské školy u dvora Libverdy na panství Děčínském a u dvora Rabína na panství Libějovickém.

Jičínský se na svých zemědělských působištích aktivně zajímal o ochranu rostlin proti škodlivým činitelům, sledoval hmyzí škůdce a hledal proti nim ochranné prostředky. Do časopisu Týdeník pro polní, lesní a domácí hospodářství napsal v r. 1851 ochrannářský článek "Prostředek k zmírnění housenek". Všímal si způsobu života chroustů, jejich škodlivosti na polních plodinách i v sadech a sledoval období jejich přemnožení. O těchto poznatcích napsal v r.1852 práci "Etwas über die Natur des Maikäfers und seine Schädlichkeit auf Saaten und Grosswachs".

J O H N Jan, Prof.

Nar. 13.VI.1850 v Žimuticích u Týna n.Vlt. - zemř.28.III.1920 v Táboře. Národnost česká. Středoškolský profesor, ředitel reálky, popularizátor přírodních věd. Od r.1904 zakládajícím členem Klubu přírodovědeckého v Praze. Členem Č.spol.ent. od r.1904.

Po univerzitních studiích nastoupil jako profesor přírodopisu na c.k. reálku v Praze 1, kde vyučoval do r.1905. V r.1906 přešel jako ředitel na c.k. reálku v Táboře. V r.1916 byl jmenován c.k. vládním radou.

V období svých studií začal John pracovat a získávat odborné zkušenosti u prof. Ant. Friče v zoologickém oddělení Českého muzea. V entomologii se zajímal o studium motýlů a jako pedagog měl svůj

zájem šířeji zaměřený na přírodopis k celkové potřebě školy a pedagogické práce. Z tohoto hlediska také zpracoval svůj "Atlas motýlů střední Evropy", který byl vydán v nakladatelství I.L.Kobra v Praze r.1900. Kniha sloužila jako jedna z prvních českých přírodovědeckých pomůcek školám, učitelům a žákům při jejich začátcích v zakládání sbírek motýlů. Podobným způsobem jako atlas motýlů zpracoval John ještě "Atlas rostlin" a "Přírodopis živočišstva".

J O Š T I A K Emil

nar. 1889 v Dolnej Lehote na Oravě - zemř. 1962 v Senici.
Národnost slovenská. Odborný učitel včelařství, včelařský praktik a zlepšovatel.

Po vychození základní školy vystudoval Učitelský ústav v Kláštore pod Znievem. Učitelskou praxi získával na různých školách a nakonec zakotvil v Oravském Podzámku. Od mládí se velmi intenzivně zajímal o včelařský obor a cílevědomou prací se stal jedním z předních slovenských včelařských odborníků. Byl známý jako chovatel včelích matek a jeho "Oravka" je rozšířena po celé Oravě. Uznání ve včelařských kruzích získal vytvořením umělého včelího roje, což se mu poprvé podařilo v r.1933. Externě přednášel včelařství na Zemědělské technické škole v Široké u Prešova. Svoje zkušenosti praktické i teoretické poznatky uveřejňoval v časopise Slovenský včelár.

B i o g r a f i e :

Milla J.: Včelářský Náučný slovník (Joštiak E.+portret,p.76). Příroda, Bratislava, 1971.

Příloha 9.

PORTRETNÍ SNÍMKY
K SEZNAMU BIOGRAFIÍ
ČS. ENTOMOLOGŮ

Leopold Heyrovský

Augustin Hoffer

Emil Holub

Bedřich Holík

František Holík

Otto Holík

Příloha 10.

PORTRETNÍ SNÍMKY
K SEZNAMU BIOGRAFIÍ
ČS. ENTOMOLOGŮ

Josef Hlisenkovský

Jaroslav Houška

Karel Hrubý

Ladislav Hudeček

Václav Hyka

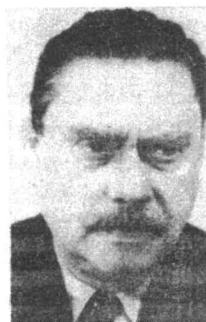
Karel Chodounský

Příloha 11.

PORTRETNÍ SNÍMKY
K SEZNAMU BIOGRAFIÍ
ČS. ENTOMOLOGŮ

Viktor Janda

Emil Jagemann

Rudolf Janele

Vladimír Javůrek

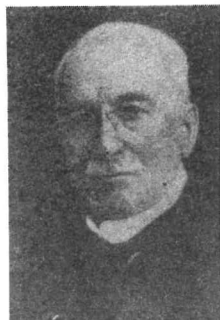
Arnošt Jedlička

Robert Jelínek

Karel Ješátko

Jan John

POKYNY PRO AUTORY

Žádáme autory, aby příspěvky psali na stroji, po jedné straně papíru formátu A4 ob řádek, a to 30 řádek na stránce a 70 úhozů na řádce. Název práce má být stručný, ale má co nejpřesněji vystihovat její obsah. Následuje jméno a příjmení autora. Vlastnímu textu práce má předcházet krátký úvod a má být uzavřena výsledky, krátkým souhrnem v některém ze světových jazyků a pak seznamem použité literatury, je-li nutné také bibliografickým přehledem. Literaturu citujte podle abecedního pořádku autorů takto:

příjmení a zkratka křestního jména (křestních jmen) autora, rok vydání práce, název práce, časopis, v němž vyšla: nejprve svazek arabskou číslicí, číslo sešitu jen v tom případě, není-li svazek průběžně stránkovaný, pak dvojtečku a za ní čísla označující rozsah stránek práce. Při citování knižních publikací uvádějte ještě nakladatele a místo vydání. Příklady:

Zelený, J., 1960: Příspěvek k poznání vázek (Odonata) v ČSR. Čas. Českoslov. spol. entomol., 57:97-111.

Hrubý, K., 1964: Prodrómus Lepidopter Slovenska. NČSAV, Bratislava. Autory uvedené v práci citujte s poukazem na seznam literatury za článkem a jen s údajem letopočtu, kdy práce vyšla.

Pokud k práci připojíte grafy, nákresy nebo fotografie, musí být očíslovány a text k nim připojen na zvláštním papíře.

V r u k o p i s e n í c n e p o d t r h á v e j t e . Za obsah článku odpovídají autoři, redakce si však vyhrazuje zařadit jednotlivé práce i sdělení podle svého rozhodnutí, právě tak jako stylistickou, jazykovou a jinou drobnější úpravu rukopisů, kterou v závažných případech dohodne s autorem. Je-li třeba, pořídí redakce překlad souhrnu.

Dále všeobecně doporučujeme psát stručně, uvádět pouze podstatné věci: krátký úvod, vlastní práce, její výsledek. Nechceme těmito radami a doporučeními odradit členy, zejména mladé, od psaní a zasílání prací. Začínajícím autorům redakce při koncipování příspěvku ochotně poradí. Naši snahou je, aby příspěvky ve Zprávách měly co nejlepší úroveň co do obsahu i po stránce formální. Pražským autorům doporučujeme, aby v adrese uváděli i své telefony, neboť drobné úpravy pak lze vyřídit rychleji.

